

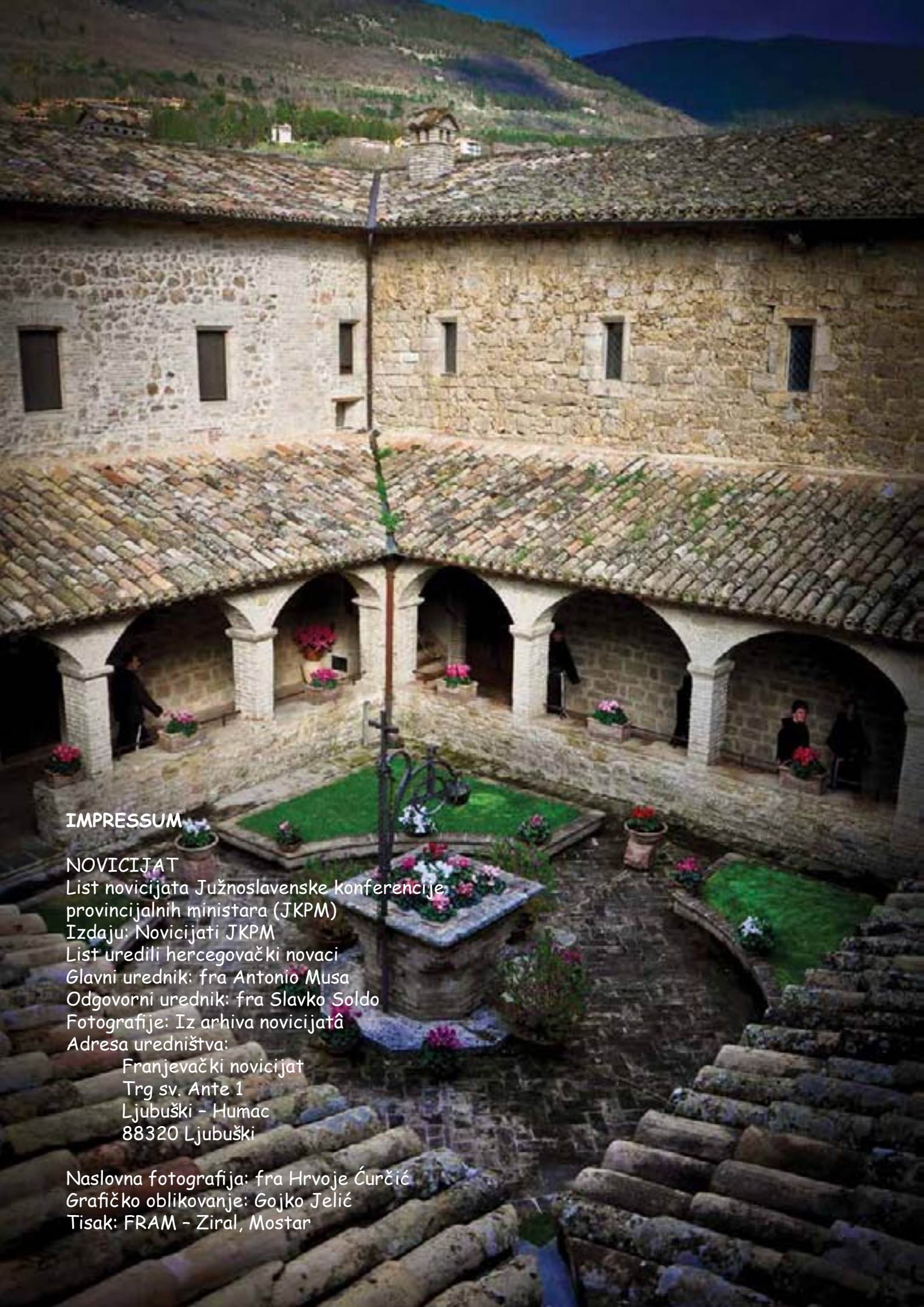
NOVICIJAT

Godina X. ✕ Broj 1 (9) ✕ Novicijska godina 2012./2013.

*“Želim siromašnu Crkvu
za siromašne!”*

papa Franjo

IMPRESSUM

NOVICIJAT

List novicijata Južnoslavenske konferencije
provincijalnih ministara (JKPM)

Izdaju: Novicijati JKPM

List uredili hercegovački novaci

Glavni urednik: fra Antonio Musa

Odgovorni urednik: fra Slavko Soldo

Fotografije: Iz arhiva novicijatâ

Adresa uredništva:

Franjevački novicijat

Trg sv. Ante 1

Ljubuški - Humac

88320 Ljubuški

Naslovna fotografija: fra Hrvoje Ćurčić

Grafičko oblikovanje: Gojko Jelić

Tisak: FRAM - Ziral, Mostar

Piše: fra Slavko Soldo, meštar novaka

Poštovani čitatelji!

Deseta je, jubilarna godina lista *Novicijat*. Izlazi jednom godišnje. Priređuje ga jedan od novicijata Južnoslavenske konferencije provincija OFM. Ovaj jubilarni broj, priredili su novaci Hercegovačke franjevačke provincije. Konferenciju provincija sačinjavaju: jedna slovenska, tri hrvatske i dvije provincije iz Bosne i Hercegovine. List donosi zanimljivosti iz života novaka, života Crkve u kojoj žele djelovati, života Reda u čiji se način života žele ugraditi i života provincija u kojima žive.

Deset godina nipošto nije velik jubilej za franjevačku publikaciju kad znamo da je franjevačka obitelj više od osamsto godina prisutna u našim krajevima. Pa i sama Konferencija provincija nema dugu povijest. Iako nije velik, jubilej je jako znakovit. Udruživanje Provincija u konferenciju kao i pokretanje lista *Novicijat* govore o živosti franjevačke karizme i njenoj spremnosti da odgovori na izazove vremena.

U naše vrijeme u kojem je čovjek izložen individualizmu sa svim njegovim negativnim posljedicama, fratri pozivaju na zbližavanje, zajedništvo i solidarnost pojedinaca, zajednica i naroda. Posebna su im briga oni koji su siromaštvom i raznim nedaćama sadašnjeg trenutka gurnuti na rub društva. Danas, kad je čovjekov životni prostor i prirodni okoliš, nemarom i sebičnim interesima zlorabljen i ugrožen, potiču na dodatnu brigu za sav stvoreni svijet.

Mnogi mladi u svijetu osjećaju ljepotu i privlačnost franjevačkog načina gladanja na svijet i život. Žele učiti od sv. Franje kako se radovati životu i tu radost nositi drugima. Na tisuće njih u našem hrvatskom narodu slijede ga u pokretu za mlade FRAM-i. Ove su godine proslavili svoj jubilej; dvadeset godina prisutnosti u BiH. Oduševljenje za evanđeoski način života, mnogi žele nastaviti kao majke i očevi obitelji, a neki od njih se odlučuju posvetiti svoje živote službi Bogu i bližnjima na franjevački način u krilu katoličke Crkve.

Srce franjevačke karizme, njeno pravilo života jest „jezgra evanđelja“. Stoga nije čudo da iz osamstoljetnog franjevačkog stabla niču uvijek nove mladice, čine ga svježim, privlačnim i punim dobrih plodova. To su prepoznali i crkveni oci pa su pri nedavnom izboru novoga poglavara cijele Crkve tražili među sobom osobu koja u svom životu uprisutnjuje odlike franjevačke karizme. Palo im je oko na kardinala Jorge-a M. Bergoglia. Uzimajući odgovornu i uzvišenu službu, spreman na evanđeoski način odgovoriti izazovima vremena, uzeo je ime Asiškog Siromaha. Izborom imena i svojom pojavom, novi je papa potakao pozitivno vrijetenje u Crkvi i svijetu. Da želi „siromašnu Crkvu za siromašne“ dodatno je naglasio prvim imenovanjem svojih suradnika. Generala Franjevačkog reda Jose, R. Carballa uzdigao je u čast nadbiskupa i postavio ga tajnikom *Kongregacije za redovnike i osobe posvećenog života*. Imenovanje je jasna poruka o suvremenosti franjevačke karizme i njenoj snazi da i danas obnavlja Crkvu. Zato s pravom kaže novi generl Reda fra Michael Perry, da je Papin potez **osnažio Franjevce**.

Sve te događaje, u ovoj **Godini vjere** budno prate naši novaci i o njima pišu u ovom broju *Novicijata*. U razgovoru s novim provincijalom Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM fra Miljenkom Štekom, žele čuti njegova razmišljanja o novostima u Redu i Crkvi. U člancima koje pišu, ne kriju radost što su pošli Franjinim stopama. Svoje oduševljenje znaju podijeliti na međusobnim susretima i u vrijeme zajedničkog jednodnevnog, godišnjeg posjeta svetim mjestima franjevaštva. Sa svojim odgojiteljima povremeno posjete pojedine župe te vjernicima i svojim vršnjacima govore o ljepoti svog poziva. Takvi pohodi župama znaju uroditi novim zvanjima. Kroz svu tu djelatnost novaci se spremaju da sutra budu nosioci Franjine karizme u Crkvi, sposobni odgovoriti na nove izazove kojih će uvijek biti.

Iz sadržaja

4 Dogodilo se u novicijatskoj godini

15 Informativni kutak

16 Aktualno

19 Razgovor: fra Miljenko Šteko

26 O novicijatima - Trsat

30 O novicijatima - Livno

34 O novicijatima - Visovac

38 O novicijatima - Humac

42 Uz jubilej - 20 godina Frame

MEĐUPROVINCIJSKI SUSRET FRANJEVAČKIH NOVAKA OFM – BiH, HR i SLO

Već dugi niz godina Južnoslavenska konferencija (BiH, HR, SLO) održava susrete novaka u različitim provincijama. Ove godine susret je održan od 11. do 14. listopada 2012. u Franjevačkoj provinciji Pre-svetog Otkupitelja, točnije u Franjevačkom bogoslovnom klerikatu sluga Božjega Ante Antića u Splitu, a organizator susreta bio je novicijat na Vi-sovcu.

Piše: fra Stipan Vugedlija

Prvi dan: četvrtak, 11. listopada 2012.

Međuprovincijski susret franjevačkih novaka OFM započeo je 11. listopada 2012. u

16.30 sati. Najprije su se predstavljali novicijati, počevši od 17.30, a nakon toga u 19.00 sati uslijedilo je klanjanje pred Presvetim koje je predvodio fra Stipe Nimac. Tijekom klanjanj izmoljeni su liturgijski časovi službe čitanja i večernje molitve. Potom je u 20.00 sati uslijedila večera nakon koje su novaci skupa s bogoslovima odigrali malonogometni turnir.

Drugi dan: petak, 12. listopada 2012.

Drugi dan započeo je u 6.30 sati liturgijskim časovima službe čitanja i jutarnje molitve koje su predvodili novaci s Visovca. Nakon doručka, u 8.30 sati uputili smo se autobusom u Imotski. Po dolasku u Imotski oko 11.00 sati, uputili smo se u razgledavanje imotskih znamenitosti: preko najstarije imotske crkve, tvrđave, Modrog i Crvenog jezera do župne crkve i samostanskog muzeja kroz čije nas je znamenitosti proveo bivši

magistar postulanata, a sadašnji gvardijan i župnik imotskog samostana fra Kristijan Stipanović. Potom je u 12.30 uslijedio ručak nakon kojeg smo se uputili u Sinj. Na putu za Sinj izmolili smo krunicu koju su predvodili novaci s Trsata. Po dolasku u Sinj oko 16.00 sati razgledali smo sinjski samostan, župnu crkvu Gospe Sinjske i samostanski muzej, čiji nam je povijesni tijek opisao fra Gabrijel Jurišić, bivši profesor na Franjevačkoj gimnaziji i urednik zbornika Kačić. U 18.00 sati proslavili smo sv. misu koju je predvodio provincijal fra Joško Kodžoman uz koncelebraciju osmorice svećenika, u sklopu koje je izmoljen liturgijski čas večernje molitve. Nakon mise uslijedila je večera u 19.00 sati, a zatim smo se uputili natrag u Split na Trstenik.

Treći dan: subota, 13. listopada 2012.

Treći dan započeo je u 6.30 sati kada smo izmolili liturgijske časove službe čitanja i jutarnje molitve koje su predvodili novaci iz Livna. Nakon doručka, uputili smo se u 8.00 sati na Visovac, gdje nam je domeštar novaka i samostanski vikar fra Stojan Da-

mjanović pokazao i pobliže objasnio visovačke znamenitosti. Otišli smo nakratko na Skradinski buk, a po povratku, nakon molitve srednjeg časa i ručka, pošli smo prema Šibeniku gdje smo razgledali crkvu sv. Nikole Tavelića, šibensku katedralu te muzej. Zatim smo se uputili na Šubićevac gdje smo u 19.00 sati imali misu koju je predvodio gvardijan i župnik fra Božo Morić uz koncelebraciju šestorice svećenika. Nakon mise uputili smo se na objed u župnu kuću, a potom se vratili natrag u Split na Trstenik.

Četvrti dan: nedjelja, 14. listopada 2012.

Četvrti dan započeo je u 7.30 sati kada smo izmolili liturgijski čas jutarnje molitve. Sv. misu u 9.30 sati predvodio je prof. fra Marijan Vugdelija, koji je u propovijedi istaknuo da ne preziremo vremenita dobra, nego da ih prihvatimo tako da nas ne zarobljavaju, tj. da se ne pretvore u božanstva, u kumire. U 12.00 sati izmoljen je srednji čas nakon kojeg je slijedio ručak.

Nakon ručka službeno je bio završen susret franjevačkih novaka OFM, a gvardijan samostana nam je uputio riječi zahvale i ohrabrenja da ustrajemo na svom franjevačkom putu.

Dogodilo se u novicijskoj godini

Hodočašće novaka Južnoslavenske konferencije franjevačkih provincija u Asiz

Asiz, rodni grad svetoga oca Franje, mjesto je gdje se novaku može najbolje približiti franjevaštvo kakvo je bilo u svojim početcima. Ove godine, kao i proteklih, novicijatu Bosne Srebrene pripala je čast organizirati tradicionalno hodočašće novaka Južnoslavenske konferencije franjevačkih provincija u Asiz, koje je trajalo od 8. do 15. travnja 2013. Stopama sv. Franje uputili su se meštari i novaci iz Livna, s Humca, s Trsata te s Visovca – ukupno, četrdeset i jedan hodočasnik. Svakoga dana po jedan novicijat animirao je molitvene točke: sv. misa, krunica, časoslov.

Piše: fra Stipan Vugdelija

Ponedjeljak, 8. travnja 2013.

Najprije su se bosanski i hercegovački novaci sa svojim meštrima na Visovcu sastali s novacima splitske franjevačke provincije. Na otočiću su ih dočekali i dobrodošlicu im zaželjeli gvardijan samostana fra Mate Gverić te meštari, fra Jure Jurić Šimunović i fra Stojan Damjanović, skupa s novacima. Domaćini su svoje goste ugostili prigodnim ručkom, nakon kojega su se sva tri novicijata s kombijima zaputili u Rijeku, na Trsat gdje su ih srdačno dočekali meštari fra Zoran Bibić i fra Krunoslav Kolarić sa svojim novacima zagrebačke Franjevačke provincije.

Utorak, 9. travnja 2013.

Nakon noći provedene na Trsatu, u ranim jutarnjim satima uputili smo se autobusom s Trsata da bismo istog poslijepodneva stigli u Asiz. Najprije smo se smjestili kod sestara Marijinih misionarki (Suore Francescane Missionarie di Maria), a zatim se, nakon kratke stanke

uputili prema svetištu sv. Damjana gdje nas je dočekao bogoslov zadarske provincije fra Leopold koji nam je objasnio pojedinosti svetišta. Sv. Franjo je u crkvu sv. Damjana prvi put stupio 1205. godine kada je s križa čuo Božji glas koji mu je rekao da popravi njegovu crkvu, tj. kuću koja se ruši. Također, 1225. godine tu je napisao

„Stopama sv. Franje Asiškoga“

Pjesmu stvorova ili *Pjesmu brata sunca*. U svetištu smo slavili i svetu misu koju je predslavio meštari fra Zoran Bibić. Po povratku iz crkve svetog Damjana uputili smo se u Porcijunkulu na pjevanu večernju molitvu na talijanskom jeziku.

Srijeda, 10. travnja 2013.

Nakon molitve i zajutarka uputili smo se u Reatinsku dolinu, a prvo odredište bilo je Rivotorto, mjesto prvoga Franjina boravišta i boravište njegove braće. Odatle smo put nastavili za Greccio, mjesto u koje je Franjo prvi put stigao 1217. i gdje je napravio prve jaslice na svijetu, a tu se danas nalazi i muzej jaslica iz cijeloga svijeta. U ovom svetištu sv. misu predslavio je fra Drago Vujević, domeštari hercegovačkih novaka. Iz Greccia smo se zaputili u Fonte Colombo, „franjevački Sinaj“, mjesto u kojem je Franjo 1223. godine napisao Regulu – Potvrđeno pravilo. Posljednji put sv. Franjo je došao u Fonte Colombo kako bi operirao oči, na nagovor kardinala Hugolina i brata Ilije. Sljedeće odredište bila je La Foresta, boravište članova zajednice „Mondo X“ koji se liječe od raznih vrsta ovisnosti (droga, alkohol, kocka...).

Dvojica mladića iz te zajednice svjedočili su o svome životu i radu u zajednici. Ovo mjesto je poznato, uz brojne druge događaje vezane uz njegov život, po tome što je tu Franjo napisao nekoliko kitica Pjesme brata sunca te po njegovu čudu vina. Iz La Foreste zaputili smo se u Poggio Bustone, gdje smo razgledali gornji i donji eremitorij te špilju otkrivenja. U tom mjestu Franjo je ljude, zbog njihove uslužnosti i ljubaznosti, pozdravljao rečenicom: „Dobar dan, dobri ljudi!“

Četvrtak, 11. travnja 2013.

Nakon jutarnje molitve i zajutarka uputili smo se na svetu misu u Porcijunkulu. Misnim slavljem predslavio je visovački meštari fra Jure. Nakon mise slobodno vrijeme smo iskoristili za osobnu molitvu, razgledavanje svetišta i posjet suvenirnici. U Franjino vrijeme, Porcijunkula je bila trošna crkva posvećena Djevici Mariji Majci Božjoj.

Danas tu crkvu okružuje bazilika Gaspe od Anđela. Porcijunkula je također prvo prebivalište braće, a uz nju se nalazi i kapela transitusa – mjesto gdje je Franjo završio svoj ovozemni život. Popodne smo organizirano krenuli u samotište Carceri koje se nalazi na padinama Subasija, gore iznad Asiza. Nakon razgledavanja samotišta i molitve u tišini, zaputili smo se pješice do sv. Damjana na večernju molitvu, uz koju je bilo i klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom popraćeno meditativnom glazbom i pjesmama.

Petak, 12. travnja 2013.

Odredište za koje je ovaj dan bio pridržan jest Sacro Convento, svetište s dvjema bazilikama: u kripti donje bazilike nalazi se grob svetog Franje, a gornja bazilika posvećena je Blaženoj Djevici Mariji. U kapelici u kojoj se nalazi grob sv. Franje slavili smo svetu misu koju je predslavio bosanski meštar fra Marko Ešegović.

Nakon svete mise, uz pomoć fratra iz samostana, razgledali smo samostan i njegove znamenitosti. Imali smo priliku upoznati braću konventualce iz Hrvatske koji su, zbog nedostatka zvanja na našim prostorima, prisiljeni studirati u Asizu. Kasnije je svatko osobno mogao razgledati ostale znamenitosti: bazilika sv. Klare (s njezinim grobom), crkva sv. Rufina, Franjinu rodnu kuću (Chiesa Nuova) itd. Tko nije sve stigao pogledati prijepodne, mogao se poslijepodne ponovno vratiti u obilazak.

Subota, 13. travnja 2013.

Nakon molitve i zajutarka pozdravili smo se sa sestrama i zahvalili im se na gostoprimstvu. Sestrama smo kao poklon ostavili sliku Visovca kao uspomenu na naš posjet. Pozdravivši se s Franjinim Asizom, krenuli smo prema La Verni – gori koju je sv. Franja darovao plemić Orlando di Chiusi iz Casentina (Toscana). To je ujedno i gora na kojoj je sv. Franjo primio Kristove rane (stigme). Na La Vernu smo stigli prije ručka te smo imali dovoljno vremena za razgledavanje svetišta. Sa samostanskom zajednicom smo zajedno objedovali, a u 15.00 sati smo izmolili molitvu srednjeg časa te u procesiji iz bazilike krenuli do kapele stigmata. Ovoj pobožnosti koja čuva spomen na svečeve rane svakodnevno sudjeluje i veći broj vjernika-hodočasnika. U 17.30 sati imali smo svetu misu u kapeli stigmata koju je predslavio fra Zoran.

Nakon svete mise u bazilici, imali smo pjevanu večernju i krunicu na talijanskom jeziku. Braći s La Verne zahvalili smo na njihovu gostoprimstvu darovavši im na spomen sliku Visovca.

Nedjelja, 14. travnja

Nakon zajutarka na La Verni, krenuli smo prema Padovi, – „gradu svetaca“. Kada smo stigli, prvo smo posjetili baziliku sv. Ante Padovanskog, gdje smo imali priliku vidjeti njegov grob te relikvije, a potom smo se uputili u svetište sv. Leopolda Bogdana Mandića u kojem smo slavili svetu misu koju je predslavio hercegovački meštar fra Slavko Soldo. Poslije svete mise napustili smo Padovu i krenuli prema Hrvatskoj, na Trsat, gdje smo mi, novaci s Visovca, Livna i Humca, prenoćili, a ujutro, nakon jutarnje molitve i zajutarka, pozdravili smo se s domaćinima i uputili prema svojim novicijatima.

Na ovom hodočašću zahvalni smo poglavito dragom Bogu koji nas je pratio svojom zaštitom tokom cijeloga puta i što nam je podario lijepo vrijeme. Također, veliko hvala provincijalima Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara i svima koji su pridonijeli uspjehu ovog hoda stopama sv. Franje. Od srca hvala i Bogu plati!

Dogodilo se u novicijatskoj godini

Susreti novaka s Visovca i Trsata

Posjet novaka s Visovca braći na Trsatu

Piše: fra Stipan Vugdelija

Već tradicionalno visovački novaci idu u posjet novacima na Trsatu. Tako je bilo i ove godine od 12. do 15. ožujka 2013. Nas devetorica novaka zajedno s mešтром fra Jurom J. Šimunovićem krenuli smo s Visovca prema Trsatu gdje smo stigli oko 11. 00 sati. Dočekali su nas fra Krunoslav Kolarić, vicemagistar novaka, i novaci, a malo kasnije nam se pridružio magistar fra Zoran Bibić. Nakon ručka zajednički smo izmolili kronicu, a potom smo krenuli u razgledavanje. Upoznavši se sa svetištem i okolicom, izmolili smo večernju molitvu, bili na misi, i dan završili večerom i povečerjem. U srijedu nam je prva destinacija bila Košljun, a zatim smo razgledali krčku katedralu, crkvu i samostan sv. Franje Asiškoga gdje žive franjevci trećoredci glagoljaši. Poslije toga smo se zaputili prema Bakru i tu smo pogledali najstariju i najveću crkvu u gradu. Na Trsat smo se vratili oko 18. 00 sati.

Četvrtak smo započeli molitvom i doručkom nakon čega je uslijedilo spuštanje u Rijeku Kružićevim stubama (561 stuba). Po dolasku u grad pogledali smo župnu crkvu Uznesenja BDM te katedralu sv. Vida u kojoj se čuva čudotvorno raspelo iz 1296. godine. Iz katedrale smo se uputili prema dominikanskoj crkvi, pa zatim kapucinskoj crkvi Gospe Lurdske u sklopu koje se nalazi i postulatura koja ove godine broji 5 postulanata. Nakon ručka uslijedila je rekreacija (nogometna utakmica), a zatim krunica, pa molitva Večernje, sveta misa, potom klanjanje pred Presvetim povodom izbora novog pape Franje.

Petak je započeo svetom misom u 7.00 sati, a u 7.30 uslijedila je jutarnja molitva u samostanskoj kapelici. Nakon doručka smo krenuli prema Opatiji. Po povratku u samostan izmolili smo molitvu srednjeg časa i službu čitanja. Nakon ručka i kratka druženja pozdravili smo se s novacima, magistrom, ostalim članovima samostanske zajednice te se uputili natrag prema Visovcu.

Posjet Trsatskih novaka Visovcu

Piše: fra Ivan Crnković

Već tradicionalno novaci s Visovca zajedno s novacima Trsata izmjenjuju svoja iskustva kroz međusobna druženja i posjete. Nakon susreta na Trsatu u ožujku ove godine novaci s Trsata posjetili su novake na Visovcu od 21. do 24. svibnja 2013.

Nakon ručka, u utorak 21. svibnja, predvođeni magistrima fra Zoranom i fra Krunoslavom zaputili smo se prema Dalmaciji, prema rijeci Krki i njenom biseru, otočiću Visovcu na kojem već stoljećima franjevci Provincije Presvetog Otkupitelja žive, djeluju i gdje se odgajaju mlada braća novaci. Došavši na Visovac, priključili smo se molitvi krunice i kratku marijanskom razmatranju. Nakon večere u 20 sati bila je prilika za kratko druženje, ugodnu šetnju po Visovcu i izmjenu sjećanja i iskustava s našeg zajedničkoga hodočašća u Asiz.

Srijeda, 22. svibnja bila je predviđena za razgledavanje stare jezgre Splita, a vrhunac dana bio je posjet svetištu Gospe Sinjske gdje smo slavili svetu misu i imali svibanjsku pobožnost. U dopodnevним satima 23. svibnja razgledali smo ljepote rijeke Krke i posebno Roški slap, a popodne smo posjetili mauzolej Ivana Meštrovića, grad Knin, kninsku tvrđavu. U privremenu bogoslužnom prostoru svetišta Gospe velikog hrvatskog zavjeta u Kninu slavili smo svetu misu i imali svibanjsku pobožnost.

U petak, 24. svibnja u dopodnevним satima neki su odmjerili snage u nogometu, a neki su iskoristili vrijeme za uživanje u visovačkom krajoliku. Nakon ručka zaputili smo se prema Trsatu u nadi ponovnog susreta. Vjerujemo da je ovaj susret, ispunjen bratskim zajedništvom i radošću, bio obogaćujući za sve nas.

Susreti novaka s Humca i Gorice

Posjet braće s Gorice braći na Humcu

Piš: fra Nikola Jurišić

Humачki i gorički novaci su se susreli dva puta tijekom godine. Najprije su braća s Gorice posjetili humaćku braću. Taj susret dogodio se 12. ožujka 2013. godine. Braća su nam na Humac stigla oko 10. 30, a mi smo ih dočekali skupa s meštrima fra Slavkom i fra Dragom. Svoje

zajedništvo započeli smo u novicijatskoj razgovornici uz kavu, piće i grickalice. Prije ručka smo posjetili samostanski muzej i zbirku umjetnina „Majka“.

Po završetku obilaska tih dvaju postava, u podne smo zajedno s ostalom braćom u samostanu, izmolili srednji čas te ručali. Vrijeme poslije ručka iskoristili smo za zajedničko fotografiranje u novicijatskom vrtu kako bismo imali trajnu uspomenu na ovaj susret. Nakon fotografiranja uslijedila je zabava. Najprije smo otišli kombijima u „Majčino selo“ u

Susret braće s privremenim zavjetima s o. Generalom

Susret Generalnog ministra Reda fra Josea R. Carballa s braćom u privremenim zavjetima na temu *Franjevačka Sformacija u svjetlu izazova našega vremena* trajao je od 28. veljače do 2. ožujka 2013., u Samoboru u kući Tabor. Na susretu su sudjelovali svi provincijalni ministri JKPMOFM, provincijski tajnici za formaciju i studij, provincijski magistri početne formacije i braća s privremenim zavjetima. Sve skupa njih 119. Susret je bio sastavljen od zajedničke molitve, predavanja, mise, druženja i rada u grupama. Susret je završio svetom misom koju je predvodio Generalni ministar fra Jose R. Carballo. U propovijedi je istaknuo *kako među mnogim darovima kojima nas je blagoslovio Sveti Otac papa Benedikt XVI. rado ističem u ovom trenutku Godinu vjere, koju je on htio s ciljem da se ponovno otkrije radost vjere u sebi, i da se iznova pronade zanos za prenošenje vjere (usp. Porta fidei 7). Radost i zanos, radost vjere i zanos u vjeri koju se na različite načine svjedoči i prenosi drugima. Svi vjernici, ali osobito vi, ukoliko ste mladi, pozvani ste da budete*

Međugorju gdje nas je dočekaio fra Svetozar Kraljević. U jednoj od njihovih dvorana smo zaigrali nogomet. Više sreće su ovaj put imala braća iz Bosne i pobijedili su s rezultatom 8:3. Nakon utakmice smo se malo osvježili, te posjetili zajednicu liječenih ovisnika „Milosrdni Otac“ gdje smo imali priliku čuti svjedočanstva dvojice članova te zajednice. Po završetku susreta s dečkima vratili smo se na Humac.

Svoje zajedništvo opet smo nastavili za stolom uz hranu i pjesmu. I kao što svemu lijepom dođe kraj, tako je bilo i s ovim susretom kada su braća iz Bosne krenuli natrag na Goricu.

Posjet braće s Humca braći s Gorice

Piše: fra Denis Jurić

U ponedjeljak 27. svibnja 2013. godine novaci Hercegovačke franjevačke provincije

posjetili su naš novicijat na Gorici. Oko 10.00 pristigla su četvorica novaka sa svojim mešтром fra Slavkom Soldom. S njima, iz opravdanih razloga, nisu mogli doći domeštar fra Drago Vujević i novak fra Emanuel Letica. Goste su dočekali novaci Bosne Srebrene sa svojim mešтром fra Markom Ešegovićem.

Nakon srdačnih pozdrava i lagane okrepe u razgovornici novicijata uslijedio je posjet Muzeju i galeriji na Gorici. Novaci su mogli razgledati i privremenu izložbu „Retrospectrum“.

Nakon kulturnog programa uslijedio je zajednički ručak te športske aktivnosti. Unatoč kiši, odigrana je nogometna utakmica s neriješenim ishodom.

Nakon nogometa i kratka odmora u novicijatskoj razgovornici, druženje je nastavljeno na terenu za boćanje gdje su se Hercegovci iskazali uspješnijima te odnijeli pobjedu.

Novaci su još razgledali goričku crkvu, a nakon zajedničkog fotografiranja polako se oprostili od domaćina.

misionari radosti koja dolazi iz susreta s Kristom, iz onoga susreta koji je u temelju naše vjere u Onoga kojega s Franjom priznajemo kao svoje SVE, kao naše dostatno bogatstvo (usp. HvBo 4). Radost za kršćanina, još više za jednog mladog franjevca, nije samo mogućnost, nego upravo obveza, rekao je fra Jose R. Carballo.

Iz tiska izišli Franjevački izvori

U godini u kojoj je obilježeno 800 godina od stupanja sv. Franje na hrvatsko tlo, franjevačka obitelj u hrvatskom narodu obogaćena je za jedno vrijedno djelo. Naime, u jesen 2012. iz tiska su izišli Franjevački izvori, najbolja i najsvobuhvatnija franjevačka literatura do sada objavljena na hrvatskom jeziku. Izdavač je Vijeće Franjevačkih zajednica, a izvori obuhvaćaju: spise sv. Franje i Klare, njihove životopise, brojne dokumente i zakonodavne tekstove triju franjevačkih redova iz vremena početaka franjevačkog pokreta.

Novi provincijal i uprava u Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji

Na redovnom kapitulju Hercegovačke franjevačke provincije, koji se pod predsjedanjem gen. vizitatora fra Roze Brkića održao u samostanu sv. Petra i Pavla u Mostaru 8. – 13. travnja, izabrana je nova uprava provincije i novi provincijalni ministar.

Novi ministar je fra Miljenko Šteko, dok je vikar fra Ivan Ševo. Članovi uprave, definatori su: fra Mićo Pinjuh, fra Branimir Musa, fra Željko Grubišić, fra Tomislav Puljić i fra Dario Dodig.

Novi predsjednik JKPM-a

Na izvanrednoj sjedinici Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara OFM (JMKP) izabran je novi predsjednik i potpredsjednik. Za predsjednika je izabran fra Lovro Gavran, provincijal franjevačke provincije Bosne Srebrene, dok je potpredsjednik zadarski provincijal fra Andrija Bilokapić. Uz spomenute na sjednici su sudjelovali i provincijali iz ostalih triju provincija ove konferencije: fra Stane Zore (Slovenija), fra Joško Kodžoman (Provincija Presvetog Otkupitelja), fra Željko Železnjak (Provincija sv. Ćirila i Metoda) te tajnik konferencije fra Nikola Vukoja.

Novi predsjednik VFZ-a

U samostanu Školskih sestara franjevkica na Lovretu u Splitu 4. lipnja održana je sjednica Vijeća franjevačkih zajednica Hrvatske i Bosne i Hercegovine pod predsjedanjem potpredsjednice s. Ivanke Mihaljević.

Nakon molitve srednjeg časa i molitve za duhovna zvanja uslijedili su pozdravni govori, a zatim se pristupilo izboru predsjednika i člana predsjedništva VFZ-a. Novi predsjednik VFZ-a je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko, dok je članica predsjedništva s. Ružica Barić. Za pomoćnu tajnicu ponovno je izabrana s. Mila Begić. Nakon ovih izbora birani su i članovi Povjerenstava za duhovnost i za Zlatnu harfu.

Novi generalni ministar fra Michael Perry, OFM

U Rimu je 21. svibnja 2013. godine održana izborna skupština kako bi predstavnici franjevačkih konferencija odabrali novog Generalnog ministra Reda manje braće. U izboru za novog generalnog ministra sudjelovali su generalni vikar, generalni defintori, predsjednici i dopredsjednici konferencija te kustod Svete zemlje. Za tu službu „ad complendum sexennium“ odabran je fra Michael Anthony Perry. Na toj službi naslijedio je fra Josea Rodrigueza Carballa kojega je papa Franjo imenovao nadbiskupom i tajnikom Kongregacije za institute posvećenoga života.

Fra Michael je rođen u Indianapolisu (SAD) 7. lipnja 1954. godine, svečane zavjete položio je 10. listopada 1981. a za svećenika je zaređen 2. lipnja 1984. Prije službe Generalnog ministra Reda obavljao je službe generalnog vikara Reda, provincijalnog ministra Provincije Presvetog Srca Isusova (SAD). U provinciji je služio u teološkoj formaciji, te u formaciji post-novicijata. Također je i deset godina radio u DR Kongo u misijama.

Generalni ministar posjetio braću u Chicagu

U franjevačkom samostanu Sv. Ante u Chicagu braća su se susrela s novim Generalnim ministrom, Fra Michaelom Perryjem. Bijaše ugodno susresti novoga Generala našega Reda, koji je kao generalni vikar već posjećivao našu zajednicu, te neke od naše braće poznaje iz prijašnjih susreta.

Bio je na poseban način oduševljen vitalnošću i svježinom našeg najstarijeg člana, fra Častimira Majića. Fra Častimiru je darovao i dar te ga zamolio da ga blagoslovi. U razgovoru s različitim temama bijaše govora i o našoj zajednici te o braći koju on osobno poznaje. Budući da je Fra Michael iz Provincije Srca Isusova koja obuhvaća i Chicago, obećao je i ponovne susrete s nama na istom mjestu, u skoro vrijeme, kada bude dolazio na ove prostore. Susret je završen molbom za zajednički blagoslov, naš njemu i njegov nama. (MIRIAM)

Kroz vrata vjere u Godini vjere

GODINA VJERE 2012
2013

Priradio: fra Emanuel Letica

Papa Benedikt XVI., objavio je apostolsko pismo u obliku motuproprija, naslovljeno *Vrata vjere* u povodu proglašenja Godine vjere od 11. listopada 2012. do 24. studenoga 2013. koja, dakle, završava na svetkovinu Krista Kralja. Godina vjere poziv je na istinsko i obnovljeno obraćenje Gospodinu, jedinom spasitelju svijeta.

U apostolskom pismu Papa upozorava na potrebu ponovnog otkrivanja hoda vjere, da se otkrije draž Božje riječi. „Vrata su vjere uvijek otvorena. Moguće je prekoračiti taj prag“, piše Benedikt XVI., „kada se naviješta Božja riječ, a srce se prepusti da ga oblikuje milost koja preobražava. U današnjem društvu, obilježenom krizom vjere, ne možemo prihvatiti da sol obljetavi i da se zaklanja svjetlo.“ Podsjećajući na Isusove riječi „Nastojte sebi pribaviti ne propadljivu hranu, već hranu koja ima trajnost za život vječni“, Papa ističe da je cilj Godine vjere vjerovati da je Isus Krist put za konačno stjecanje spasenja.

Papa na osobit način upozorava da temeljna postavka Godine vjere mora biti težnja da se „čitavu crkvenu zajednicu uvede u vrijeme posebnog razmišljanja i ponovnog otkrivanja vjere“ te podsjeća na velike događaje koji su obilježili Crkvu 20. stoljeća, osobito Koncil u kojem je „ponuđen siguran kompas da bi nas usmjerio tijekom hoda u stoljeću u koje ulazimo“. Papa osobito naglašava važnost Katekizma kao dokumenta koji uistinu može biti čvrsti temelj na kojem se gradi i množi vjera. U pismu stoji i poziv biskupima cijeloga svijeta: „Želim pozvati subraću biskupe cijeloga svijeta da se pridruže Petrovu nasljedniku, u vrijeme duhovne milosti koje nam Gospodin daje, da bismo se spomenuli dragocjenog dara vjere.“ Na koncu pisma Sveti Otac svima za uzor stavlja Majku Božju kao pravi uzor vjere i povjerava upravo njoj „koja je proglašena „blaženom“ zato što „povjerova“ (Lk 1, 45), ovo vrijeme milosti“.

*Gospodin mi je dao toliku vjeru u crkvama,
da sam jednostavno molio govoreći:*

*Klanjamo ti se, Gospodine Isuse Kriste,
ovdje i u svim tvojim crkvama*

koje su po cijelom svijetu,

i blagoslivljamo te,

jer si po svojem svetom križu

otkupio svijet.

Iz Oporuke Oca Franje

Piše: fra Jozo Mandić

Dogodilo se ponovno nakon šest stotina godina. Toliko je, naime, prošlo od kada je jedan papa abdicirao. Benedikt XVI., sada papa u miru, svoju službu je napustio 28. veljače u 20 sati nakon, kako sam posvjedoči, *“duga promišljanja, duboke molitve i pri potpunoj svijesti”*. Benedikt XVI. pokazuje ponajbolju vrlinu velikih ljudi – poniznost.

Na konzistoriju za kanonizaciju, papa Benedikt je objavio, da zbog poodmakle dobi i umora više ne može vršiti papinsku službu. Bila je to vijest koja nas je, vjerujem, sve iznenadila, ali i vijest koja je svakome kršćaninu poslala snažnu poruku da je to čin velika čovjeka! Poniznost. Ta

U svjetlu odreknuća – Benedikt ponizni

često ismijavana, i u današnjem društvu apsolutno nepoželjna kategorija, još jednom je do temelja protresla Crkvu i svijet. I pokazalo se da je poniznost ono što Crkva danas traži i što Crkva danas treba! To je ono što je današnjem čovjeku i današnjem svijetu potrebno: više ovakvih ljudi! To je bio udarac našoj oholosti! Ni u jednom trenutku nije pokazao svoju slabost. Naprotiv, pokazao je svoju jakost. Baš kao što sveti Pavao kaže: “Kad sam slab onda sam jak.” Priznanje svojih ograničenosti, čin je čovjeka svjesna sebe; čovjeka koji se svijetu predstavlja onolikim koliki je pred Bogom.

I ne ostavlja križ. Ne napušta Crkvu. Ostaje uz Krista, ostaje služiti Crkvi s onom istom ljubavlju i predanjem, ali na način prikladniji njegovoj dobi: u molitvi i kontemplaciji. Divna je to poruka svemu svijetu, a osobito Crkvi i ljudima u hijerarhijskom vrhu Crkve. Divna poruka svima

nama franjevcima utkana u toj jednoj riječi – poniznost. Ona poniznost koju je imao Sin Božji kada je sišao s neba k nama i pošao na drvo križa. Ona poniznost koja je tako krasila našeg svetog Franju; ona poniznost koja je i među nama franjevcima često zaboravljena.

Terezija Avilska bi rekla da sve prolazi, samo Bog ostaje isti. I ništa drugo Papa nije rekao. Potvrđuje da je ljudsko u njemu kao papi prolazno, a da ono božansko ostaje – i to u njegovu nasljedniku.

Benedikt nas je naučio da su svi ljudi zamjenjivi i da Crkva svoj temelj ima u Kristu, a ne u prolaznosti i naličju ovoga svijeta. Crkva nastavlja svoj hod nošena sigurnošću da je Isus uvijek na kormilu lađe i da će je nastaviti voditi s novim poglavarom na čelu. Gospodine, hvala ti za služenje i svjedočanstvo pape kojega s pravom možemo nazvati Benediktom poniznim!

Piše: fra Hrvoje Ćurčić

Kad je sveti Franjo tražio potvrdu evanđeoskog načina života, odlučio je poći u Rim vrhovnom poglavaru Katoličke crkve papi Inocentu da mu on dopusti i potvrdi takav način života. Papa Inocent u Franji je vidio čovjeka koji će "popraviti Crkvu koja se ruši" i sveca koji će svojom karizmom promijeniti svijet.

Ovih mjeseci svjedoci smo velikih iznenađenja u

po preuzimanju službe poglavara Katoličke Crkve. Ovo imenovanje je tek početak puta pape Franje koji je najavio zaokret i početak obnove Katoličke Crkve.

Cijeli franjevački red je počašćen ovim imenovanjem kojim je papa Franjo iskazao svoju ljubav i poštovanje prema Franji kao utemeljitelju i svim franjevcima u povijesti cijele Crkve. Franjevci su opet pozvani odigrati ulogu obnovitelja Crkve, kao što je to u svoje vrijeme činio i sveti Franjo iz

Mons. Carballlo – poziv na obnovu Crkve

Katoličkoj Crkvi, iznenađenja koja ponovno računaju na franjevce i franjevačku karizmu. Prvo veliko iznenađenje bilo je izabranje isusovačkog redovnika, kardinala Jorgea Maria Bergoglia za papu, kardinala na kojega je malo tko računao i kojeg je malo tko spominjao. Drugo veliko iznenađenje bilo je ime koje je Petrov nasljednik uzeo. Kada se s prozora začulo ime Franjo, svi smo bili u nevjerici. Nismo bili sigurni po kome je papa Franjo uzeo ime. Je li to bilo po Franji Saleškom, isusovačkom redovniku, ili pak po Franji iz Asiza, čovjeku u kojeg se prije 800 godina i papa Inocent uzdao i računao da će promijeniti svijet? Brzo smo saznali vijest koja nas je obradovala: papa je zaista ime uzeo po Franji Asiškome. Mi franjevci već tada smo osjetili da papa računa na nas.

Treće veliko iznenađenje bilo je imenovanje generala franjevačkog reda o. Josea Rodrigueza Carballa tajnikom Kongregacije za redovnike i osobe posvećenog života, te imenovanje naslovnim nadbiskupom Belcastra. To je ujedno i prvo imenovanje koje je Sveti Otac učinio

Asiza. O tome nam govori i naš, sada već bivši generalni ministar, mons. fra Jose u svome pismu papi Franji povodom njegova izbora:

„Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje! To je radosni klik taj onih koji su u molitvi iščekivali da Gospodin daruje svojoj Crkvi novoga pastira. Za našega papu Franju: „Hvaljen budi, Gospodine moj!”

To je molitva koju svi mi, sinovi svetoga Franje, raspršeni po cijelome svijetu radosno podižemo nakon što smo primili vijest o Vašem izboru za rimskoga biskupa i nasljednika Petrova. (...) Premda još nismo znali koga je Gospodin bio izabrao, već smo Vas ljubili. Još nismo znali Vaše ime, a već smo za Vas molili.

A kad smo čuli Vaše ime, koji smo Vas osobno poznavali, uvelike smo se uzradovali. Naša je radost umnožena kad smo saznali da je ime koje ste si kao papa izabrali „Franjo”, znakovito za svijet, za Crkvu i, naravno, za sve franjevce.“

Na koncu, dobro je se sjetiti i riječi sv. našeg Oca Franje: „Braćo, počnimo ispočetka jer do sada smo malo učinili!”

O. provincijal fra Miljenko Šteko

Fra Miljenko, na samom početku možete se ukratko predstaviti čitateljima našeg lista.

Ukratko, pripadam Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji Uznesenja BDM i od 10. travnja obnašam službu provincijala. Svečane zavjete položio sam 1994., a za svećenika zaređen 1996. godine. Svim srcem, onako kako sam to prigodom zavjetovanja rekao, pripadam ovome Bratstvu, volim ovu Provinciju, volim Franjevački red, volim Crkvu katoličku i želim istrošiti svoje ljudske snage ovdje te umrijeti s istom ljubavlju kao fratar Hercegovačke franjevačke provincije.

Franjevaštvo mi ostaje jednako privlačno kao prvoga dana

Prije nekoliko mjeseci izabrani ste za provincijala Hercegovačke franjevačke provincije, ali i ranije ste obnašali brojne odgovorne službe u Provinciji. Iz vašeg iskustva, što je to što franjevaštvo i Franju i danas nakon toliko stoljeća čini privlačnim?

Smatram da je ključ za razumijevanje privlačnosti franjevaštva uvijek u sv. Franji iz Asiza. Privlačnost nije vezana samo uz franjevački sadržaj, nego i odnos i način života, koji su nadahnuti Duhom Svetim. To je izvoršte iz kojeg sve potječe i ishodište komu se sve vraća. To je Franjino iskustvo koje se razlilo u pokret, a taj pokret, koliko god povijesno razvio redove i zajednice, ne prestaje bivati pokretom punim poleta. Dakle, uvijek je tu svježina jednog osobitog životnoga iskustva koje je privuklo, privlačilo i privlači ljude, svih stališa i naroda. Ne može se sve i do kraja objasniti racionalno. Rekao sam već, ja volim naš Red, volim ovu Provinciju, franjevaštvo mi ostaje jednako privlačno kao prvoga dana.

Mnogo ste vremena proveli u odgoju mladih fratara. Što vam se čini koliko dobro u odgoju odgovaramo na potrebe vremena u kojem se Crkva i Red nalaze?

Iz osobnoga iskustva mogu reći da je temeljno u odgoju iskren pogled na osobu koja pred nama stoji kao dar Bož-

jega poziva, te odabir te osobe koji je toliko značajan da se uzdigao na razinu životne odluke. No, svi dosezi toga dara i te odluke nisu uvijek i do kraja jasni ni odgajaniku ni odgojitelju. I tu sada treba odgovoriti na izazove. Sve počinje u onome da se u glavi razbistre motivi, očekivanja, mogućnosti. Zatim emocije. One su vrlo važne općenito u ljudskome životu, a u našem prevažne. Kad netko zavoli svoj poziv, kad srce želi napredovati u onome što je odabralo, a jasni su ciljevi, onda je to blagoslovljeno odgojno vrijeme i za odgajanika i za odgojitelja. I sve ovo protkano milošću i istinskim, neprijetvornim molitvenim životom. Vremena i načini života se mogu promijeniti i dobro je da se mijenjaju, ali ovo ostaje presudno. Po tome kriteriju, čini mi se, odgovorit ćemo ili ne odgovoriti i u ovome vremenu.

Studirali ste i doktorirali duhovnost. U novicijatu već godinama predajete Uvod u franjevačku teološku misao. Koliko smo mi franjevci zainteresirani za onu baštinu koju su nam ostavili vrhunski umovi i duhovi našega Reda poput sv. Bonaventure ili Ivana Duns Škota?

Rekao bih da smo zainteresirani, ali možda nedostaje istinskih poticaja. Da bi se čovjek počeo nečim baviti, moraš to donekle i poznavati. Netko ti to treba posredovati. Svat-

ko od nas je volio one predmete u školi koje je određeni učitelj, nastavnik ili profesor s ljubavlju i pedagoškim vrlinama posredovao. Na našim učilištima, nažalost, nema prigradu dublje zaroniti u tu franjevačku misao, koja je jednostavno očaravajuća. Osobno držim da sam imao privilegij studirati franjevaštvo i teologiju duhovnosti. Uz taj studij, htio ti ili ne htio, ulaziš u jedno područje koje te vuče dalje istraživati, zavoliš ga do te mjere da postane čak presudno u svemu onome što pokušavaš izreći, propovijedati, napisati...

Godina vjere u kojoj se nalazimo ide polako k svome kraju. Jesmo li, kao univerzalna Crkva i Crkva u našem narodu, prepoznali važnost ovog vremena i kolike i kakve plodove možemo očekivati od Godine vjere?

Teško je izreći nekakav sveobuhvatan odgovor na ovo vrlo važno pitanje koje ste postavili. Put duše prema Bogu, kako kaže Pavao u poslanici Rimljanima, jest proces koji nas vodi od nesavršene vjere prema onoj sve savršenijoj. Sv. Bonaventura će u svom djelu „Put duše k Bogu“ dati briljantne ideje mističnog iskustva. Godina vjere želi usavršiti, očvrstnuti našu vjeru i želi nam osobito pomoći, kroz sva ova događanja i razmišljanja, pročistiti našu osobnu vjeru. Novi zavjet često poziva na istinsko pročišćenje i osnaženje vjere dok čekamo dolazak Gospodina na kraju povijesti. Npr. autor Poslanice Hebrejima u svom djelu prikazuje ozbiljnu krizu koja je prema tumačenju egzegeta i povjesničara bila pravo iskušenje istinske vjere za drugu kršćansku generaciju. U iščekivanju drugoga Kristova dolaska, koji je po njima kasnio, mnogi su vjernici izgubili početni zanos i počeli napuštati život zajednice (usp. Heb 10, 25). Nadali su se brzom Isusovu povratku, tako su shvatili Pisma, i onda se dogodilo razočaranje, vjera je splasnula. Trebala je istinsko pročišćenje. Živimo u svijetu koji, malo po malo, minira vjerske istine i banalizira tako velike stvarnosti vjere. I mi često pristanemo na taj lukavi zov ovoga svijeta, bilo radi nedostatka osnovnoga vjerskog znanja, bilo zbog nedostatka hrabrosti u očuvanju vjere, bilo zbog načina života. Ja bih ovo stanje figurativno nazvao „duhovna upala pluća“. Godina vjere pokušava dati pravi lijek, izliječiti to stanje. Sveti je Otac takav put zacrtao zajedno s Papinskim vijećem za novu evangelizaciju. Nadamo se i molimo da sve donese obilate plodove.

Jedan od plodova Godine vjere zasigurno je izbor novog pape Franje. Nekako, sve nas je Sveti Otac oduševio i osvojio svojom jednostavnošću i neposrednošću.

Nama je osobito drago da je papa, po prvi puta u povijesti, uzeo ime Franjo. Što on time poručuje?

Istina, Papa Franjo nas je oduševio izborom imena i programa. Oduševljava i, kako rekoste, svojom jednostavnošću i neposrednošću. Sjetimo se da smo se svi onoga prvoga dana pitali zašto i što ga je nadahnulo na to ime. Ljudi su se pitali je li to isusovac, čijoj družbi i sam pripada, Franjo Ksaverski, ili Franjo Saleški ili pak Franjo Asiški. A onda je on sam pojasnio kako je to sv. Franjo Asiški, dodajući da je sv. Franjo čovjek mira, čovjek siromaštva, čovjek očuvanja svega stvorenoga. Ako smijem biti malo pretenciozan pa se upustiti i komentirati što nam poručuje – onda mogu reći da Papa Franjo doista poznaje sv. Franju. Kad se dogodilo obraćenje sv. Franje iz Asiza, ono ga nije otuđilo od ljudi i ljudskoga, od stvorenoga. On se zapravo u čežnji za Bogom ne može odvojiti ni od jednoga stvorenja. Njegova svijest o ljubavi Božjoj kojom je sam ljubljen zapravo vrši i preobrazbu svijeta i stvorenja. Čitavi svijet, kako je izašao iz ruke Božje, kroz dušu sv. Franje vraća se Bogu. Moj dojam je da je naš Papa Franjo otkrio jedno od najvažnijih obilježja duhovnosti sv. Franje Asiškoga - ta duhovnost nikada nije bijeg od stvaranja, nikada nije sklanjanje od vidljivog svijeta, nego njegova preobrazba osobnim življenjem u poniznosti, jednostavnosti, siromaštvu punom ljubavi za sve potrebne ovoga svijeta, a to donosi onaj istinski mir. Unosi kršćansku dušu u ovaj svijet bez duše. Ovaj Papa izborom imena, naukom, primjerima i životom postaje naš istinski put franjevaštva u ovome svijetu danas.

Papa očito računa s franjevcima i franjevačkom karizmom. Imamo li mi u sebi dovoljno snage odgovoriti na zov Svetog Oca, ali i cijele Crkve, zov koji nas poziva na obnovu Crkve, na novu evangelizaciju?

Pročitao sam među *Apophtegmata Patrum* nešto što

se odnosi na svetog Antuna, prvog pustinjaka. Otrprike on tako jednostavno kaže: Ja Boga ljubim! Općenito, veliki sveci uvijek malo govore o ljubavi jer ljubav zahtijeva tajnu. Sv. Franjo se osjeća ljubljenim od Boga, ali sama Božja ljubav koja ga obavlja, štiti ga od vanjskoga svijeta. I zato one najdublje doživljava sv. Franje nalazimo samo u legendama koje najbolje tumače njegov nutarnji stav, vidljiv u odražajima djela. Dakle, konkretan odgovor na vaše pitanje mogao bi biti: Vidjet ćemo. Ja osobno duboko vjerujem da u Franjevačkome redu općenito i tolikim pojedincima živi ljubav prema Bogu, koja svoj odraz nalazi u svakidašnjem življenju satkanom od nebrojenih niti odnosa! Ti odnosi će sve reći i pokazati. Samo tako se može evangelizirati. Kad netko osjeti da ga voliš bez koristoljublja, onda se on mijenja. To je najvidljivije u majčinskoj ljubavi prema djeci u ovome našem svijetu. Takvom ljubavlju je zračio sv. Franjo.

Gdje se franjevaštvo danas nalazi? Svjedoci smo kako

oduševljeni Franjom i njegovim pogledom na Krista slijede ga u svijetu na jedan poseban način kroz Framu i OFS. Nije li upravo to model franjevačke prisutnosti u svijetu, a svjedoci smo, i izvor zvanja za naše Provincije?

Ovo što se u nas sada događa, naše je podneblje koje Bog obilno blagoslivlja mnogim darovima. Franjevačka mladež je sadašnji blagoslov ovoga podneblja. Radio sam s Framom kao duhovni asistent i ovdje, na počecima svećeničkoga djelovanja i kasnije u Zagrebu. Toliko toga lijepoga nosim u životnome iskustvu ovoga rada. Nema ništa ljepše od čistoće i bistrine srca i razuma koji oni daruju Gospodinu slijedeći put sv. Franje. Samo površan pogled može dati i drugačiju sliku, ali meni je bitan taj iskreni fitilj koji se u njima upali i gori za Gospodina, za prave vrijednosti ovoga društva. Isto je i u obnovljenim zajednicama Svjetovnoga franjevačkog reda. Mnogo njih je tu nastavilo svoj put iz

Kad se dogodilo obraćenje sv. Franje iz Asiza, ono ga nije otuđilo od ljudi i ljudskoga, od stvorenoga. On se zapravo u čežnji za Bogom ne može odvojiti ni od jednoga stvorenja. Njegova svijest o ljubavi Božjoj kojom je sam ljubljen zapravo vrši i preobrazbu svijeta i stvorenja. Čitavi svijet, kako je izašao iz ruke Božje, kroz dušu sv. Franje vraća se Bogu. Moj dojam je da je naš Papa Franjo otkrio jedno od najvažnijih obilježja duhovnosti sv. Franje Asiškoga - ta duhovnost nikada nije bijeg od stvaranja, nikada nije sklanjanje od vidljivog svijeta, nego njegova preobrazba osobnim življenjem u poniznosti, jednostavnosti, siromaštvu punom ljubavi za sve potrebne ovoga svijeta, a to donosi onaj istinski mir. Unosi kršćansku dušu u ovaj svijet bez duše. Ovaj Papa izborom imena, naukom, primjerima i životom postaje naš istinski put franjevaštva u ovome svijetu danas.

u Europi (pa čak i u Italiji!) brojne provincije bivaju spajane u jednu, dok u dijelovima svijeta poput Afrike ili Južne Amerike franjevaštvo cvjeta. Što možemo iščitati iz ovih činjenica?

Gdje se nalazi franjevaštvo danas po ovim činjenicama? Čitao sam nedavno jednu knjigu koja analizira život suvremenoga svijeta, uspoređujući ga s onim što se živjelo u povijesti. I kad se pogledaju činjenice, mi doista živimo u vremenu podjednako teškom, općenito za Crkvu, kao što je to u Europi bilo i u Franjinom, u trinaestom stoljeću. Držim da i sada samo treba živjeti njegovu karizmu. Pa upravo nas sv. Otac potiče na to danas. S tom karizmom se i danas može sve obnoviti. To je veličina našega poziva, zvanja, karizme. Bilo bi opasno ako bi se danas franjevaštvo u Europi i suvremenome svijetu osjećalo kao čuvar muzeja. Vjerujem da Gospodin ne želi ništa drugo od nas osim da živimo danas svoju karizmu, da se njemu posvećujemo. Pa ako je povijest nekima donijela ulogu da budu na rubu događaja svijeta, zar i to nema smisla? Takvima smo od početka poslani. Štoviše, biti dio njih. Važno je, opet se vraćam na Godinu vjere, stvarno to vjerovati. Ne da to vjeruje netko drugi, nego mi sami. Bog će djelovati preko ove karizme koliko mu mi vjerujemo i otvorimo se, neovisno kakve nas okolnosti dočekale.

Unatoč svim nesavršenostima, mora nas radovati činjenica da je u našem narodu franjevaštvo prisutno i mladima privlačno. Svjedoče tome brojni mladi koji

Franjevačke mladeži.

Moramo sve učiniti da ovim bogotražiteljima ponudimo, ne sebe, nego evanđeoski duh kako nam je svima ostavio sv. Franjo. Oni mogu Crkvu obnoviti onako kako je bilo u trinaestom stoljeću. Vjerujem u to. I sve ću učiniti, koliko je u mojoj moći, da im na tom putu pomognem.

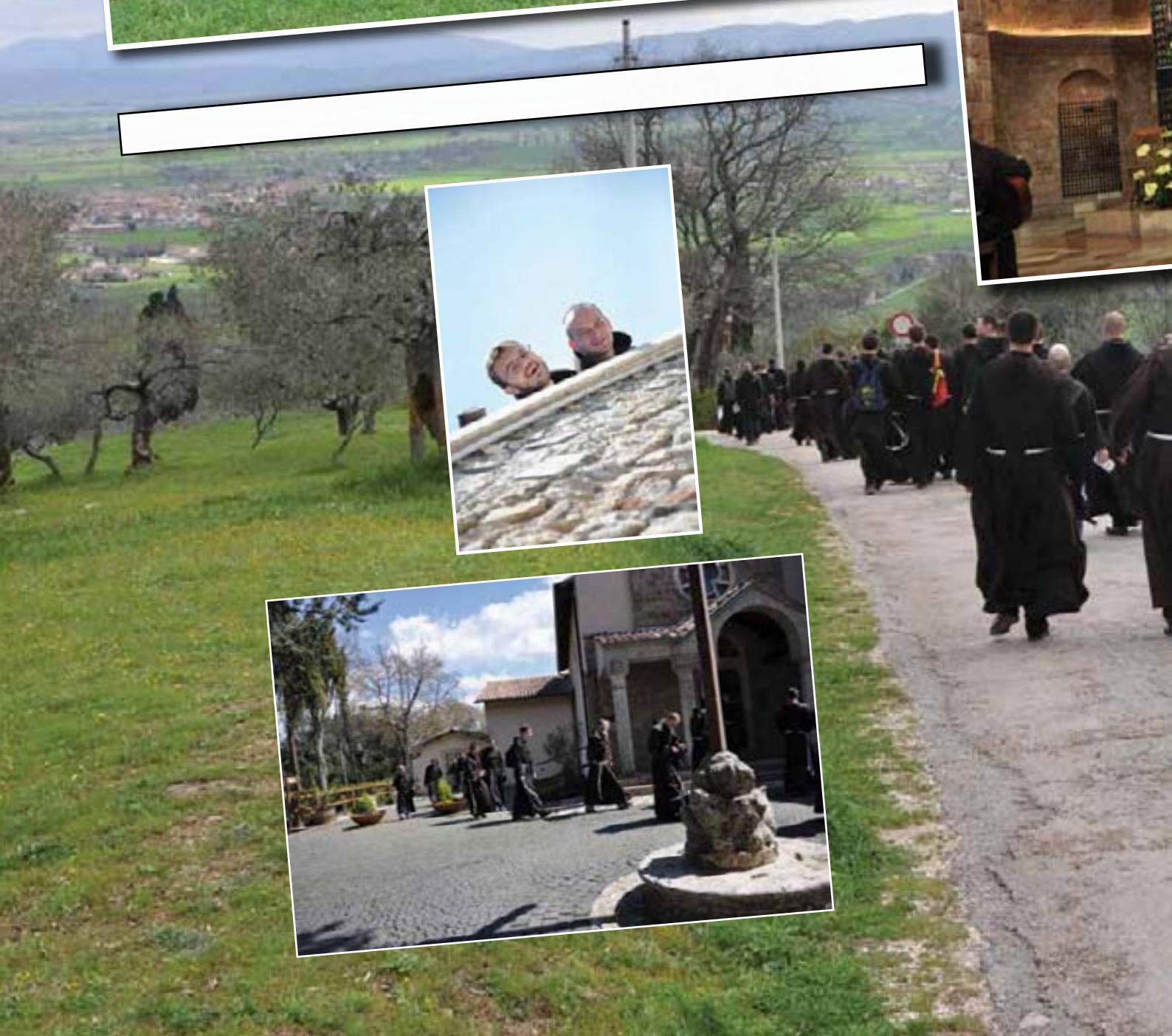
Za kraj, što vam se čini ideja ovog lista i želite li nešto poručiti čitateljima našeg lista, osobito mladima?

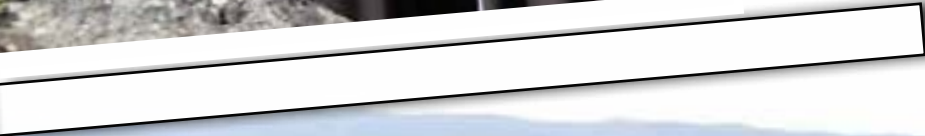
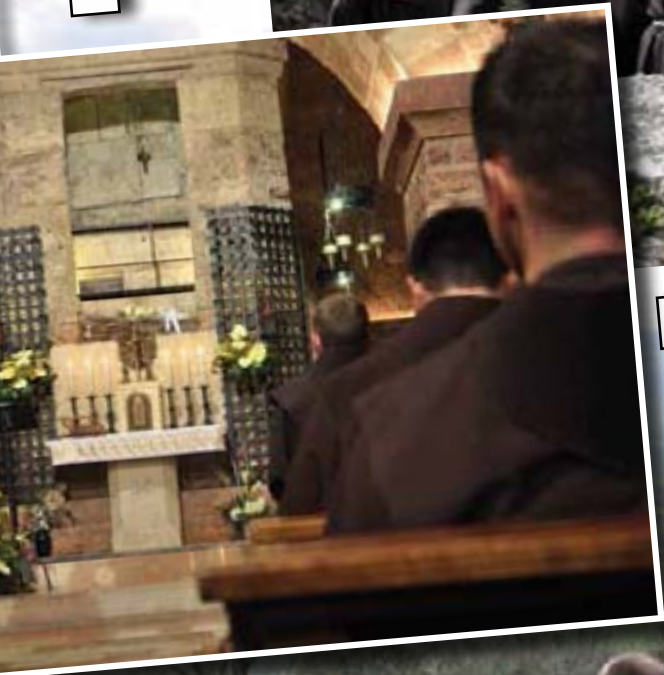
Ovo je izvrsna ideja. Treba početi pisati od malena, od prvih mogućnosti. Ako se to ne dogodi u počecima, teško se odlučiti na pisanje kasnije. Rodi se puno nekakvih obzira koji koče. Slično kao u plivanju ili vožnji bicikla.

Raduje me ovaj poduhvat. A čitateljima bih rekao, pretpostavljajući da oni donekle poznaju put i karizmu sv. Franje, da se svi kušamo ugledati u njega. U svojoj Oporuci on promatra svoj život i vidi ga kao čudo Božje milosti. Božja stvarnost ne bijaše mu apstraktna i pojmovna istina iz nekih knjiga, nego iskustvo vlastitoga života. Bog mi je dao, otkrio, doveo me među njih... misleći na gubavce. To je put. To je svijest da na moram bježati negdje drugdje, Bog me želi ovdje na putu svetosti, kao Franju nekoć u Umbriji.

Fra Miljenko, hvala vam na vašem vremenu, trudu i ljubavi da ste pristali dati ovaj intervju za naš list. Neka vas u vašem radu prati zagovor našeg Serafskog oca!

Poziv Franje iz Asiza i Franje iz Buenos Airesa

Piše: fra Antonio Musa

Postoje činjenice koje svi znamo i prihvaćamo, postoje činjenice koje se podrazumijevaju i koje se uopće ne dovode u pitanje. Postoje, pak, činjenice koje znamo, koje prihvaćamo, koje ne dovodimo u pitanje, ali kojih kao da nismo svjesni u svakodnevnici. Da je Franjo Asiški jedna jedinstvena veličina u Katoličkoj Crkvi, svi znamo. Mi franjevci time se ponosimo. Kadri smo o blagdanima našeg Reda, o proslavama raznih jubileja, o prigodama oblačenja, zavjetovanja i sl.

biti novoga Svetog Oca, uslijedio je svojevrsni šok. Svetog Oca smo dobili, ali Svetog Oca koga nitko nije očekivao; pa čak ni ljudi iz Crkve, koji su sloveli kao dobri poznavatelji trenutka u kojem se Crkva nalazi i potreba Crkve, nisu govorili o kardinalu Bergogliu kao mogućem nasljedniku sv. Petra. Pokazalo se još jednom da Crkvu ne vodi ljudska pamet nego Duh Božji koji "puše gdje hoće" (usp. Iv 3, 8).

I imali smo novoga Svetog Oca, kardinala Jorgea M. Bergoglia, nadbiskupa Buenos Airesa koji je uzeo ime Franjo po, pokazati će se kasnije, Franji Asiškome.

Sveti Otac Franjo uistinu nas je, kao i cijeli svijet, oduševio samom svojom pojavom, stavom, riječima i postupcima koje je izrekao i učinio u prvim danima svoga pontifikata. Franjevce diljem svijeta obradovala je vijest da je papa uzeo ime Franjo baš po našem sv. Franji Asiškome.

Veliko je to priznanje i velika odgovornost! Svim logično postavlja se pitanje zašto je Papa uzeo baš to ime i što to znači za nas franjevce danas?

Ako se samo malo bolje pogleda, ako se otvore oči srca, ako se dopusti Duhu da nas pouči, bit će jasno: Franjo Asiški i franjevačka karizma potrebni su Crkvi 21. stoljeća. I ne samo potrebni, franjevaštvo je uistinu velika prilika Crkve.

Prije 800 godina, kada se na obzoru pojavio Franjo Asiški i njegova braća, Crkva je bila uzdrmana do temelja. Ratovi, pohlepa, moć i bogatstvo, želja za posjedovanjem i sl. učinili su Crkvu neprepoznatljivom i neautentičnom. Veliki papa Inocent III. pokušavao je sve, u želji da obnovi Crkvu, ali malo toga mu je polazilo za rukom. I tada se pojavio on, siromah iz Asiza, koji zajedno sa svojom družinom ne želi ništa drugo doli savršeno živjeti evanđelje. Zlobne su priče koje govore da je papa Franju otjerao da propovijeda svinjama. Sigurno znamo da je papa bio sumnjičav, ali potaknut Duhom, dopustio je Franji i njegovoj braći da idu

izvlačiti iz raznih životopisa i drugih izvora brojne dobre i poticajne misli i riječi o našem svetom Utemeljitelju. Na žalost, često ostane samo na tome.

U ovoj Godini vjere, u koju nas je uveo papa Benedikt XVI. krajem 2012. godine, dogodilo se nekoliko povijesnih događaja. Nitko od nas, još prije pola godine, nije ni slutio da ćemo danas imati dvojicu papa, jednog aktivnog i jednog u miru. Kada je Benedikt XVI. obznanio Crkvi Božjoj i cijeloj javnosti svoju odluku o odstupanju sa službe rimskog biskupa, kružile su brojne priče i analize o tom postupku. Javljali su se brojni tobožnji stručni komentatori i davali svoje viđenje cijele situacije. Mi vjernici, zagledani u Krista, znali smo da je cijeli ovaj događaj pripremljen u stvarnosti Onoga koji upravlja Crkvom po svome Duhu. I tek što smo se pomalo naviknuli na činjenicu da ćemo do-

i čine onako kako ih Duh nadahnjuje. To je početak franjevaštva i početak jedne temeljite obnove Crkve, ostalo je dobro poznata povijest.

Ne čudi, kada se sve ovo uzme u obzir, onda činjenica da

Obnova Crkve temelj je franjevačkog poziva, sada i temelj programa pape Franje, a prava obnova uvijek dolazi iznutra. I to je odgovor na pitanje što papin izbor imena znači za nas franjevce: znači djelovati svjedočki, autentično, u duhu evanđelja i Pravila i sve to unutar Crkve, mijenjajući ponajprije sebe, obnavlja se Crkva iznutra.

je Sveti Otac, poznat po svojoj skromnosti i jednostavnosti, još za života kao nadbiskup Buenos Airesa, uzeo ime Franjo. I pogodilo je srž, to se svi slažu. Njegovi prvi nastupi ostavili su dojam čovjeka i pastira koji zna što želi, koji zna kazati to što želi i koji iznad svega u sebi ima Duha Božjega. "Želim siromašnu Crkvu za siromašne". – uzviknuo je Sveti Otac već u prvim danima svoga pontifikata i ta se vijest prolomila vjerničkim svijetom i svijetom uopće. Siromaštvo, to je temelj na kojem želi graditi papa Franjo. Baš poput Krista, baš poput Franje. I to ne samo ono, često zlorabljeno, siromaštvo duhom – kada ništa ne posjedujem nego se svime služim – nego ovo stvarno i konkretno siromaštvo, Gospođu Siromaštinu.

Zato s pravom možemo kazati da je u pozivu Franje iz Asiza i papa Franjo prepoznao svoj poziv. Godinama se već govori o novoj evangelizaciji i o obnovi Crkve. Veliki Ivan Pavao II. i veliki Benedikt XVI., ali i pape prije njih, otvorili su Crkvi jedan novi vidik na kojem ona može djelovati, na neki način omogućili su izbor pape Franje i sve ono dobro što taj izbor nosi. Jer, ne zaboravimo: obnova Crkve temelj je franjevačkog poziva, sada i temelj programa pape Franje, a prava obnova uvijek dolazi iznutra. I to je odgovor na pitanje što papin izbor imena znači za nas franjevce: znači djelovati svjedočki, autentično, u duhu evanđelja i Pravila i sve to unutar Crkve. Mijenjajući ponajprije sebe, obnavlja se Crkva iznutra. Raduju nas stoga sve ove stvarnosti koje su se obistinile pred našim očima i u našim srcima u ovoj Godini vjere.

Nas franjevce osobito raduje to da je Crkva našu karizmu prepoznala kao svoju karizmu danas. Ostaje nam raditi na sebi, svaki dan, malo - pomalo. Ostaje nam truditi se živjeti dostojno poziva kojim smo pozvani i biti istinski franjevci. Ne izvlačiti franjevaštvo iz ormara u prigodama i na obljetnicama, nego svaki dan iznova odlučivati se za evanđelje. Osobito to vrijedi za nas mlade fratre, koji se nalazimo na početku svoga franjevačkoga života, no to vrijedi i za sve druge, jer svi se mi svakodnevno nalazimo na nekim novim počecima.

Ljubav svetog Franje prema Gospođi Siromaštini

Među ostalim karizmatičnim darovima što ih je Franjo primio od darežljivoga Djelitelja obdaren je posebnom odlikom da se po ljubavi prema najvećem siromaštvu prelio u bogatstvo darežljivosti. Čovjek je Božji dobro uočio da je siromaština bila draga Sinu Božjem i da ju je sada već cijeli svijet na neki način odbacio. Tako se vječnom ljubavlju nastojao s njom zaručiti te zbog nje nije ostavio samo oca i majku, nego je razdijelio i sve što je imao. Nitko nije bio tako pohlepan za zlatom, niti je itko brižljivije čuvao blago kao što je on čuvao svoj evanđeoski biser. Naročito bi mu bio povrijeđen pogled, kad bi nešto vidio u braće što po svemu ne bi bilo u skladu sa siromaštvom. Od početka se redovničkoga života do smrti smatrao bogatim i zadovoljnim već zato što je imao tuniku, pojas i hlače. Često je sebi sa suzama u očima dozivao u pamet siromaštvo Isusa Krista i njegove Majke. Zbog toga je za siromaštinu govorio da je kraljica kreposti, jer je ona tako izvrsno odsijevala na Kralju kraljeva i na kraljici Majci. I braći je, kad su ga u zatvorenu krugu pitala koja krepost čovjeka čini Kristu većma dragim, kao da je otkrio tajnu svoga srca, odgovorio: "Znajte, braćo, da je siromaština kao zaštitnica poniznosti i korijen savršenstva poseban put spasenja. Njezin je plod mnogostruk, ali skriven. To je, naime, ono evanđeosko, na njivi sakriveno blago za koje valja prodati sve da bi ga se kupilo. A što se prodati ne može, kad se usporedi s njim, treba odbaciti."

(Legenda maior)

NOVICIJAT TRSAT

Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda

OBLAČENJE NOVAKA NA TRSATU

U subotu, 25. kolovoza 2012. u svetištu Majke Božje Trsatske na blagdan svetog Ljudevita, zaštitnika braće i sestara OFS-a, nakon provedene godine postulature u samostanu u Samoboru jedanaestorica mladića koji žele ostvariti svoj duhovni poziv kao članovi Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda obukli su franjevački habit.

Godinu novicijata započeli su: Ivan Crnković iz Karlov-

ca, Danijel Pregelj iz Rijeke, Ivan Brodarić iz Zagreba, Filip Čeliković iz Subotice, Marko Vela iz Osijeka, Franjo Šega iz Požege, Ivan Vladić iz Karlovca, Josip Ivkić iz Slavonskog Šamca, Mario Zrakić iz Đakova, Jurica Šegović iz Nedelišća i Anto Mandić iz Domagovića.

U svom nagovoru provincijalni ministar istaknuo je da su novi članovi razlog istinske radosti u Provinciji, a novake je na temelju evanđeoskog teksta podsjetio kako je Bog onaj koji izabire, a njihov poziv dar i milost od Boga nad kojim treba bdjeti.

IZ NOVICIJATSKE KRONIKE

Piše: fra Jurica Šegović

Francjevačke habite obukli smo 25. kolovoza 2012. te krenuli putem novicijata.

Međuprovincijski susret novaka održao se u Splitu od 11. do 14. listopada 2012. Bilo je lijepo upoznati braću iz drugih provincija i razmijeniti iskustva.

Procesijom kroz grad 22. listopada 2012. proslavili smo spomendan blaženog Ivana Pavla II. koji je prije devet godina pohodio Rijeku.

Dana 14. studenog osvojili smo vrh planine Učka. Bilo je hladno, ali to nije ometalo našu molitvu, druženje i grickanje slatkiša.

Tijekom adventa subotom navečer pripremali smo „Adventske večeri“ na kojima smo u prigodnom ambijentu osluškivali poruku dotične nedjelje.

Dana 27. siječnja hrabro smo se uputili na Platak na sanjkanje.

Od 12. do 15. ožujka ugostili smo braću s Visovca. Bili smo na Krku, Košljunu, Opatiji te smo obišli Rijeku. Odigrali smo nogometnu utakmicu u kojoj smo mi pobijedili.

Na hodočašću u Asizu bili smo 8. do 15. travnja. Posjetili smo najvažnija franjevačka mjesta. Blagdan Gospe Trsatske, 10. svibnja, svečano je proslavljen uz dopodnevnu zavjetnu misu braće iz cijele Provincije te večernjom sv. misom koju je predvodio riječki nadbiskup mons. Ivan Devčić. Braći s Visovca uzvratili smo posjet od 21. do 24. svibnja. Posjetili smo u Split, Sinj, Knin te Roški slap. Duhovnu obnovu od 17. do 21. lipnja imali smo u našem franjevačkom samostanu u Cerniku.

NOVICIJATSKA NASTAVA

Piše: fra Filip Čeliković

Prihvaćajući zadatak da se ponešto kaže o nastavi u novicijatu, najprije sam se zatekao u misli da nije lako predstaviti jednu svakodnevnu obvezu koja zahtjeva napor i usredotočenost u raznim klimatskim uznemiravanjima: bilo kiša koja gladi umor, bilo sunce koje kani prevariti kako će sve proći mimo nas. Ipak zatekao sam se u dojmu kojeg valja cijeli život raskrinkavati. Nadahnut riječima i iskustvom našeg brata fra Ivana Matića donosim recept za ovaj problem: ako čovjek posvjestiti sebi da je svaki trenutak dar Božji i da ne postoji neki drugi u kojem bismo mogli trenutno biti, onda naše svakodnevne obveze dobivaju pod tim svjetlom nove boje i vedrinu. Tako i nastava. U Isusovoj školi života, ovo je za nas novake riznica najprije franjevačkoga iskustva života, a isto tako i dodir s mislima koje su oblikovale sadašnjost koja nas očekuje.

Povijest franjevačkog reda i Provincije, Uvod u Bibliju, Liturgija, Duhovnost, Dokumenti o redovništvu, Crkvena glazba; Duh, život i poslanje; Spisi sv. Franje, Pravilo i konstitucije, zvuči bogato što i jest. A dok se predmeti drže svojih okvira, ipak se događa da sve završava u našem svakodnevnom životu te se učimo događaje prosuđivati uranjajući ih u stoljeća naše franjevačke povijesti koju nastojimo upoznati, a time zavoljeti

ono što upoznajemo. Stoga, znanje koje ne nadima, može povesti naša razmišljanja prema Bogu. Znanje je pomoć u našem životnom traženju i, prema tome, u stanju je obojati naše jutarnje sate novim nadahnućima. Druga radost koja dolazi pod našom nastavom jest radost nas prisutnih koja nas iznova oraspoložuje za praćenje gradiva.

Osim slušanja, postoji dio u kojem i mi razvijamo svoje izražavanje. To su predstavljanja knjiga koje smo pročitali, svojevrsan promidžbeni program koji u novicijatu može knjigu učiniti iznimno popularnom, nadalje tu su i dva seminarska rada, jedan povijesnog karaktera, drugi s područja franjevačke duhovnosti.

Koliko uspijemo prihvatiti nastavu kao izgradnju i duhovnog i umnog života, toliko ona može postati vjetar u leđa u širenju obzora razumijevanja franjevaštva danas. A različiti predavači, različiti pogledi, mi sami te na koncu dodir s ostalim stavovima braće, daju naslutiti bogatstvo mogućnosti koje nam ostavlja franjevačka karizma, mnoštvo osobnih putova i traženja, te smo uz pomoć ovog dijela života u novicijatu potpomognuti u traženju našeg mjesta pod suncem, u prepoznavanju i prihvaćanju našeg odnosa prema Bogu i bližnjemu.

Naša je nastava jedan svojevrsni pogled na obećanu baštinu koju ćemo kasnije detaljnije i dulje osvajati, tu prepoznajemo predokus franjevačkog života i sebe kao dio njega.

Kako veli apostol da treba dobro zadržati; tako i nama znanje koje nam se nudi postaje lakmus papir za provjeru što je za nas dobro, što je bolje Bogu milije.

BLAGOSLOV NOVOGA KRIŽNOGA PUTA U SVETIŠTU MAJKE BOŽJE TRSATSKE

Piše: fra Ivan Crnković

Prva korizmena nedjelja, 17. veljače 2013. godine, u svetištu Majke Božje Trsatske bila je obilježena blagoslovom novoga križnoga puta. Blagoslov i euharistijsko slavlje predvodio je zagrebački nadbiskup i kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s riječkim nadbiskupom i metropolitom Ivanom Devčićem, provincijalnim ministrom hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Željkom Železnjakom, riječkim svećenicima, braćom franjevcima; franjevačkim bogoslovima i novacima. Slavlje je započelo procesijom iz trsatske bazilike prema prvoj postaji križnoga puta na brdu Fortica gdje je slavljen obred blagoslova. Kardinal Josip Bozanić je u uvodnom nagovoru, između ostalog

istaknuo da križni put - „slika ostvarenja spasenja, hoda prema vječnoj radosti uskrsnuća“, u marijanskom svetištu „koje odiše pobožnošću i pouzdanjem u Božju riječ i mirom“ ima posebno značenje jer je „Marija, uzor na koji se Kristova Zaručnica - Crkva oslanja u izvršavanju apostolskog poslanja, prisutna ne samo u jednoj postaji toga Puta nego na svim postajama i u svim susretima čovjeka i Božje ljubavi.“ Kardinal je istaknuo kako će „ovaj križni put pozivati pogleda uprta u Kristovu patnju da ne klonemo pod težinom životnih kušnja i prijetnja već da prožeti Kristovom žrtvom živimo zemaljsku zbilju i zauzetost za Crkvu i svoje bližnje ojačani nebeskom milošću

Nakon blagoslova, kao Crkva u hodu, prožeti svjetlom i milošću križa uputili smo se u procesiji prema bazilici Gospe Trsatske na euharistijsko slavlje.

Križni put na 15 postaja sadrži 32 skulpture i rad je akademskog kipara Ante Jurkića. Podignut je zajedničkim darovima: Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, svetišta Majke Božje Trsatske i donatora i to na spomen 800 godina od dolaska franjevaca u Hrvatsku, 500 godina franjevačke pokrajine Bosna - Hrvatska u zapadnoj Hrvatskoj i 300 godina krunjenja Gospe Trsatske.

OKRUNJENA MAJKO MILA (HIMNA GOSPE TRSATSKE)

**Okrunjena majko mila
Uvijek si nam srcubila
Čvrsta nada i zaklon!
Nazareć! Ti mjesto rodno,
Riječju Božjom krilo plodno
Za spas svijeta čitavog.
Živa vjera i slušanje
Ostvaruje obećanje
Gabrijela glasnika.
Duhom Svetim osjenjena
Milostima posvećena
Majkom Božjom postaješ.**

**Trsat ti je prva luka
Hrvatskoga usred puka
Sveta majko Kristova!
S trsatskoga ovoga brijega
Sjajila si poput snijega
Sveta Zvijezdo Kvarnera!
Rasplakane tješila si,
Mornarima svjetlila si
Blaga Zoro jutarnja!
Utjehom si bila svima,
Nemoćnima i jadnima
Pomoćnice kršćana!**

**Sva si lijepa, sva si čista,
Biće Tvoje Kristom blista,
Majkom naše milosti!
Uvijek Majka, brižna, draga
Dijelila si Božja blaga,
Posrednice milosti.
Stoljećima čuvala si,
Stoljećima branila si
Djecu Križa Kristova.**

**Šest stotina dugih ljeta
Lukina je slika sveta
Ovdje milost i radost.
Urbanova to je pažnja,
Dragocjenost nama važna
Rad gubitka kućice.
Sreću slatku osjećamo
Ponosno što tuj imamo
Svoje Majke prisutnost!
Milost ovdje nam iskaži
Ondje Sina nam pokaži
Gospo naša Trsatska!**

o. Paškal Cvekan

NOVICIJAT LIVNO Franjevačka provincija Bosne Srebrene

Priredio: fra Denis Jurić

NASTUPI PO ŽUPAMA

Svake su novicijske godine novaci Bosne Srebrene rado pozvani sudjelovati na raznim slavljinama u bosanskim franjevačkim župama. Tom prigodom oni promoviraju redovnička zvanja. Tako su i ove godine imali priliku nastupiti u nizu događaja od kojih neke najupečatljivije donosimo u kronološkom slijedu.

NASTUP U PODMILAČJU

U nedjelju 21. listopada 2012. novaci su počastili puk u Podmilačju svirajući nedjeljnu pučku misu. Uz veći broj vjernika bili su prisutni i framaši ove župe, a misu je predvodio meštar novaka fra Marko Ešegović. Uz njega su koncelebrirali župnik fra Ilija Stipić i kapelan fra Jurica Periša. Budući da je ova nedjelja bila i misijska nedjelja, fra Marko je govorio o „velikim“ ljudima koji su svoje živote potpuno posvećivali misijskom radu.

NASTUP U ČUKLIĆU

U nedjelju 18. studenog 2012. novaci su sudjelovali na

ranoj i pučkoj misi u župnoj crkvi u Čukliću, te na pučkoj misi u filijalnoj crkvi u Prologu. Mise je predvodio meštar novaka fra Marko Ešegović, uz koncelebraciju župnika fra Jure Papića i kapelana fra Peje Oršolića.

SV. ANTO PUSTINJAK U FOJNICI

U Fojnici 17. siječnja 2013. proslavljen je sv. Anto Pustinjak. Uz fra Marka Ešegovića na misnome slavlju koncelebrirali su fojnički gvardijan fra Nikica Vujica, tajnik Provincije fra Davor Dominović te nekoliko fratara iz fojničkog samostana i obližnjih župa. Pjesmu pod misom vodio je tamburaški orkestar novaka Bosne Srebrene.

NA PROSLAVI GOSPE LURDSKE

U ponedjeljak 11. veljače 2013. novaci su sa svojim mešтром fra Markom Ešegovićem sudjelovali na slavlju drugog patrona župe Jajce Gospe Lurdske. Svečano misno slavlje predvodio je fra Marko, a novaci su radosnim zvucima tamburica i pjevanjem uzveličali ovaj blagdan.

U RAMSKIM RUMBOCIMA

U Rumbocima 17. veljače 2013. novake i njihovog meštra fra Marka Ešegovića dočekao je župnik župe Rumboci fra Jure Perić. Mise je predvodio i propovijedao fra Marko Ešegović, a novaci su sudjelovali svirajući i čitajući misna čitanja.

ŽIVOT U NOVICIJATU

15. DAN REDOVNIKA

U organizaciji Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine (KVRPP BiH) 22. rujna 2012. godine, u gradu Jajcu održan je 15. po redu dan redovnika. Domaćin je bio franjevački samostan sv. Luke u Jajcu. Tema je bila „Vjera u životu redovnika“, a na skupu je bilo oko 200 redovnika i redovnica različitih redovničkih zajednica. Program se sastojao od dva predavanja, mise, zajedničkog ručka, obilaska grada i na koncu zajedničke večernje molitve koju su predvodili gorički novaci.

SALVE, SVETI FRANJO

U srijedu, 3. listopada 2012., večernja misa s početkom u 18.00 sati bila je sjećanje na preminuće svetoga Franje. Godine 1226. preminuo je ovaj „radosni prosjak“ koji je učinio ono što Krist od njega bijaše tražio, popravio je Crkvu. I franjevci na Gorici sjetili su se tako na ovaj dan svog utemeljitelja i njegovih posljednjih životnih trenutaka. Pročitano je nekoliko izvještaja o njegovom životu i njegovoj smrti, koje su pisali Franjini životopisci i braća. Gorički novaci pjevali su koral „Salve, sancte pater“ (Zdravo, sveti oče) i „O sanctissima anima“ (O presveta dušo). Misu je predvodio meštar novaka, fra Marko Ešegović uz koncelebraciju još osamnaest svećenika, iz goričkog samostana te okolnih livanjskih župa.

XVI. MINISTRANTSKI SUSRET

U subotu 11. svibnja 2013. godine održan je XVI. po redu ministrantski susret – „Framin“ u Visokom. Na

ovom susretu bili su i ministranti s Gorice. Vodio je ih je gorički gvardijan fra Miroslav Ištuk. S njima zajedno išli su i novaci Bosne Srebrene sa svojim meštro fra Markom Ešegovićem. Novaci su svirali misu na tamburicama. Na kraju mise novak fra Nikola Neimarević progovorio je nekoliko riječi o trenutcima svoje odluke za redovništvo. Time je htio potaknuti one koji se spremaju za upis u srednje škole da razmisle i o redovničkom i svećeničkom životu. Nakon svete mise upriličen je program za druženje kroz mnoge različite igre i sekcije natjecateljskog duha. Također, ministranti su mogli, u sklopu Dana otvorenih vrata, obići školske prostorije u visočkom sjemeništu i konviktu te upoznati se s uvjetima i načinom rada u visočkoj Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji.

PRIKAZANJE ISUSOVO (SVIJEĆNICA)

U subotu 2. veljače 2013. godine proslavljen je događaj Isusova prikazanja u Hramu. Na isti dan obilježen je i dan posvećenoga života. Najprije je proslavljena pučka misa na kojoj su blagoslovljene svijeće. Nakon mise, već tradicionalno, upriličen je susret različitih redovničkih zajednica livanjskog distrikta koji je održan u goričkom samostanu. U 15.00 sati, nakon kratkog druženja u fratarskoj blagovaonici i pozdrava gvardijana fra Miroslava Ištuka, održano je i predavanje. Predavač je bio fra Josip Jozić, profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Nakon predavanja uslijedilo je klanjanje u kapeli u samostanu Krista Kralja Školskih sestara franjevki. Klanjanje je predvodio meštar novaka fra Marko Ešegović, dok su razmatranjima i pjesmom bili uključeni franjevački novaci i kandidatice.

RADOST POMAGANJA

U sportskoj dvorani Dalibora Perkovića-Dalija, u Livnu je 1. travnja 2013. godine održana humanitarna priredba s ciljem prikupljanja novčanih sredstava za Anitu Čečuru koja je oboljela od raka.

U športskom dijelu priredbe ekipe MNK Seljak – veterani, MUP HBŽ, župa Vidoši i Novaci franjevačkog samostana Gorica, odigrale su međusobne susrete, u športskoj igri i u dobru raspoloženju livanjske publike.

DUHOVNE VJEŽBE

Svake godine generacije novaka imaju pripreme za zavjete koje polažu na kraju godine novicijata. Jedan od glavnih načina pripremanja za ovaj događaj jesu duhovne vježbe. Godinama ih novaci obavljaju u Kući mira, u franjevačkom samostanu na Šćitu u Rami, koja je provincijsko mjesto za molitvu i kontemplaciju. Tako su i ove godine devetorica novaka, od 13. do 17. lipnja s mešтром fra Markom Ešegovićem, imala duhovne vježbe u ovom samostanu koji ih je, na čelu s gvardijanom fra Tomislavom Brkovićem, veoma ugodno primio i ugostio. Voditelj duhovnih vježbi bio je fra Nikica Vujica, fojnički gvardijan.

NOVICIJAT NA SKIJAMA

Utorak 19. veljače 2013. godine novaci Bosne Srebrene „okrunili“ su zimsko vrijeme provedši dan na skijanju na Čajuši. Ugodno vrijeme bilo je još jedan u nizu čimbenika koji su pridonijeli da ovaj dan prođe uspješno. Novaci su sa svojim mešтром fra Markom Ešegovićem stigli na skijalište oko 9.00 sati. Nakon šest sati skijanja bilo je pravih uspješnica. Naime, neki su napokon uspjeli svladati umijeće skijanja, a neki su čak naučili nataknuti skije, a meštar je sve detalje progressa budno pratio i bilježio fotoaparatom.

Hvala vam što mislite na nas...

Svaki franjevački novicij, pa tako i naš, je odgojno-obrazovna ustanova za koju se prvenstveno skrbi središnja provincijska Uprava. No, uvijek se nađe dobročinitelja, prvenstveno franjevača-svećenika koji su i sami prošli kroz novicij, koji svojim novčanim priložima potpomognu život i rad ove ustanove. Sjetite nas se i naši vjernici. Prvenstveno se ovo sjećanje veže uz Božić i tombolu s kojom novaci dočekuju novu godinu.

Svima vama koji mislite na nas iskreno HVALA!

U novicijatskoj 2012/2013. godini naši darovatelji su:

Perica Mihaljević, "FoMi" - Livno, 200 KM, FRA MARKO KEPIĆ, župnik, Vitez, 400 KM, FRA IVAN LOVRIĆ, župnik, Ljubunčić, 200 KM i 50 €, FRA NIKO PÉTONJIĆ, župnik, Sivša, 100 €, FRA VICE TOMAS, ž. vikar, Busovača, 325 KM i 50 €, FRA MIJO RAJIĆ, gvardijan, Kreševo, 150 €, FRA STIPO RAŠTEGORAC, župnik, Bila, 1.000 KM, FRA ILIJA STIPIĆ, župnik, Podmilačje, 700 €, Franjo i Jela Neimarević, Guča Gora, 100 KM, Drago i Ljubica Trbara, Novi Travnik, 100 € i 100 KM, FRA NIKO STJEPANOVIĆ, župnik, Ortenburg (D), 100 €, VLČ. JOSIP SENJAK, župnik, Vidovice, 60 KM, Ljubica Garić (+Vinka), Podgradina - Vitez, 250 KM, FRA JOZO VRDOLJAK, ž. vikar, Čuklić, 100 €, FRA JURE PAPIĆ, župnik, Čuklić, 500 KM

BITI PRIJATELJ SIROMAŠNIH I POTREBITIH

U nedjelju 9. prosinca 2012., na drugu nedjelju došašća, novaci Bosne Srebrene pripravili su mali sajamna kojem su prodavali predmete božićne simbolike koje su sami izrađivali, a skupljeni su novac darovali humanitarnoj organizaciji Mary's Meals (Marijini obroci). Novaci su se pripremali oko mjesec dana. Nakon što su završili s pripremanjima, priredili su mali sajam na drugu nedjelju došašća. Prodavali su nakon jutarnje i pučke mise na Gorici.

POSJET PROŠLOGODIŠNJIH NOVAKA

U nedjelju 28. listopada 2012. godine, novake na Gorici posjetili su prošlogodišnji novaci, koji su sada studenti I. godine Franjevačke teologije u Sarajevu. Susret je započeo već ujutro, doručkom i ugodnim razgovorima o novostima koje posebno obilježavaju jednu akademsku godinu. Nakon blagovaonice pošlo se u crkvu na euharistiju, koju su gosti uljepšali svojim sviranjem zbornih pjesama. Nakon mise sudjelovali su zajedno s novacima na molitvi srednjega časa. Popodne, nakon ručka gosti i novaci odlučili su zaigrati nogomet, i to unatoč mokrom terenu i kiši. Na kraju su svladane obje momčadi od strane umora pa su se povukle u toplu novicijatsku razgovornicu. Ondje se nastavilo druženje. Na koncu je uslijedila marena.

i 55 €, FRA PERE KULIŠ, župnik, Vidoši, 300 KM i 50 €, FRA AN-TUN PERKOVIĆ, župnik, Osova, 100 KM, FRA MARKO KOVAČIĆ, župnik, Ivanjska, 50 KM, FRA VINKO SIČAJA, župnik, Livno, 300 KM, SAMOSTAN LIVNO - GORICA, 1.000 KM i 450 €, FRA LUKA MAMIĆ, duhovnik u bolnici, Wipperfuerth (D), 50 €, FRA PETAR ANDRIJANIĆ, župnik, Svilaj, 100 KM, FRA PAVO DOMINKOVIĆ, voditelj, HKM Klagenfurt (A), 150 €, FRA JOSO ORŠOLIĆ, HKO Kruh sv. Ante - Sarajevo, 100 €, FRA IVICA JURJIŠIĆ, župnik, HKZ Goepingen i Geislingen (D), 100 €, FRA JURICA PERIŠA, župnik, Podmilačje, 100 €, FRA KAZIMIR DOLIĆ, župnik, Podhum, 500 €, FRA NIKICA VUJICA, gvardijan, Fojnica, 300 € i 500 KM, FRA KRISTIJAN MONTINA, župnik, Kufstein (A), 100 €, FRA JURO TOKALIĆ, župnik, Rotterdam (NI), 100 €, FRA IVICA KORČANIN, kustos muzeja, Kreševo, 100 KM, FRA VELIMIR BAVRKA, župnik, Gornja Dubica, 200 KM i 50 €, FRA ZORAN MANDIĆ, gvardijan, Jajce, 908,50 KM, Ilija Cvitanović Ante, Rumboci, 100 € i 50 KM, FRA JURE PERIĆ, župnik, Rumboci, 100 €, Marija Pavić (Joz), Brina - Livno, 50 KM, S. LJUDEVITA DALIĆ, Livno, 100 €, FRA ILIJA JERKOVIĆ, Zlatni cekin, Sl. Brod (HR), 150 €, Pavo Ivković, Brina - Livno, 100 KM, FRA TOMISLAV SVETINOVIĆ, ž. vikar, Bihać, 100 KM, FRA BOŽIDAR BLAŽEVIĆ, župnik, Bihać, 100 KM, FRA MARKO LOVRIĆ, župnik, Šikara, 300 KM, FRA ZORAN TADIĆ, župnik, Bugojno, 200 KM, FRA IVICA ALILOVIĆ, župnik, Bad Camberg, 200 €

POSJET DUBROVAČ- KIH DOMINIKANACA

U samostanu časnih sestara Služavki Malog Isusa u Livnu dominikanski postulanti i novaci su obavili duhovne vježbe i posjetili franjevačke novake na Gorici. Sa svojim učiteljem fra Ivom Plenkovićem, u četvrtak popodne, 26. srpnja 2012. godine, posjetili su Franjevački muzej i galeriju na Gorici u Livnu. Zatim su posjetili novake Franjevačke provincije Bosne Srebrene u goričkom samostanu s kojima su se zadržali u ugodnu druženju.

Prvo privremeno zavjetovanje novaka U nedjelju 30. lipnja ove godine devetorica ovogodišnjih novaka dalo je prve privremene zavjete

Piše: fra Denis Jurić

Pučka misa započela je svečanom procesijom. Naime, pod ovom misom obavljen je obred svečanog zavjetovanja ovogodišnjih novaka Bosne Srebrene. Njih devetorica dali su obećanja u ruke mnogopoštovanom ocu provincijalu fra Lovri Gavranu, obećavši tako da će živjeti u poslušnosti, siromaštvu i čistoći. Novaci su proveli jednu godinu u franjevačkome samostanu na Gorici. Ondje su imali priliku upoznati se s načinom franjevačkog života. U tome su ih poučavali fra tri goričke samostanske zajednice, a osobito njihov meštar fra Marko Ešegović i domeštar fra Franjo Vrgoč.

Svečanu svetu misu i obred zavjetovanja predvodio je provincijal fra Lovro Gavran. S njime u koncelebraciji bili su: tajnik provincije Bosne Srebrene fra Davor Dominović, meštar novaka fra Marko Ešegović, meštar bogoslova fra Danimir Pezer,

gorički gvardijan fra Miroslav Ištuk, te još nekoliko svećenika.

U svome nagovoru fra Lovro je naglasio ozbiljnost zavjetovanja, ali koje ne zanemaruje ljudske ograničene mogućnosti razumijevanja Božje volje. Ukratko je razložio tri evanđeoska savjeta na koja se fratri osobito odlučuju: siromaštvo, čistoća i poslušnost. Oni su vidljivi u Kristovom životu. Zato, svaki čovjek koji želi hoditi za Kristom, nužno treba svoj život graditi prema ovim savjetima.

Poslije mise, čestitanja i fotografiranja, uslijedio je zajednički ručak za fratre, novozavjetovanike i njihovu rodbinu. Na ručku je gvardijan fra Miroslav Ištuk pozdravio sve prisutne te je zahvalio bivšim novacima na svemu što su činili za samostansku zajednicu na Gorici. Gostima se obratio i novački dekan fra Josip Kapetanović koji je osobitu zahvalu uputio fratrima i časnim sestrama, koji su novacima učinili ugodan boravak.

Novozavjetovanici su: fra Darko Trbara (Novi Travnik), fra Nikola Neimarević (Guča Gora), fra Vinčenc Kajtazi (Posušje), fra Josip Kapetanović (Lepenica), fra Robert Rašo (Kiseljak), fra Franjo Baraban (Rumboci), fra Nikola Pejčin (Jajce), fra Tomislav Miloloža (Podhum), i fra Denis Jurić (Vitez).

NOVICIJAT VISOVAC

Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja

Piše: fra Marko Đerek

Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja prostire se između rijeke Zrmanje i Neretve. U tom djelu Hrvatske, na Dalmatinskom kršu, franjevci su bili i ostali duhovni pastiri i učitelji, čuvari jezika, običaja i zavičajne grude. Provincija je uspostavljena 1735. kada je odjeljena od provincije "majke svih provincija" Bosne Srebrene u čijem je bila sastavu. U početku se nazivala provincija sv. Kaja, sve do 1743. kada mijenja naziv u Presveti Otkupitelj. Do 1888. sjedište provincije je bilo u samostanu sv. Lovre u Šibeniku, kada se seli u samostan Gospe od Zdravlja u Splitu na Dobrome i tu ostaje do danas.

O Visovcu

Nasred Visovačkog jezera koje se nalazi u sastavu rijeke Krke, između Roškog slapa i Skradinskog buka smjestio se otočić Visovac. U početku je Visovac bio bijela stijena (*Lapis albus*) – koja je osnovica današnjeg otočića – nekada u posjedu hrvatskih velikana Šubića i Nelepića. U 14. stoljeću na Visovac dolaze augustinci, podižu samostan i crkvu posvećenu sv. Pavlu, te tu borave do 1440. Pravi razvoj Visovca počinje 1445. kada na otočić dolaze franjevci, bježeći iz Bosne pred Turcima. Franjevci su kroz stoljeća uređivali i proširivali otočić nasipanjem zemlje.

Danas površina Visovca iznosi 14.000 m², a najviši vrh iznosi svega 1,3 m.

Franjevci su kroz stoljeća širili pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji – Gospi Visovačkoj, koja se održala do da-

nas te su tako pretvorili Visovac u *Gospino svetište*. Tako svake godine nekoliko tisuća vjernika pohađa ovo svetište na svetkovine Gospe od Anđela (2. kolovoza) i Veliku Gospu (15. kolovoza). Tijekom cijele godine svake nedjelje i zapovjednog blagdana slavi se sveta misa u 11.00 sati.

Novicijat na Visovcu

Novicijat na Visovcu uspostavljen je 1568., a uz to novicijasku kuće bile su u Makarskoj, Zaostrogu i Živogošću, da bi 1879. provincijski kapitul zaključio kako je važan jedinstveni odgoj novaka i to na Visovcu. Od tada pa do danas uz kratke prekide zbog različitih okolnosti (novicijati premješteni u Zaostrog, Karin, Sumartin zbog Domovinskog rata), Visovac je mjesto gdje mladi fratri oslušuju Božji glas u sebi, i traže svoje mjesto u svijetu. Od kada je visovačkog novicijata kroz Visovac je prošlo više od 1.700 novaka. U pojedinim godinama je bivalo i do 30 novaka, a znalo je bit i godina bez novaka. Trenutno na Visovcu živi 12 fratara: gvardijan, samostanski vikar koji je ujedno i domeštar, meštar, te 9 novaka.

Dnevni ritam

Na Visovcu je život raznolik. Novaci pod vodstvom meštra i domeštra, kroz molitvu, rad i studij upoznaju lik i djelo sv. Franje i franjevac. Kako je Visovac u sklopu NP Krka, organizirani turistički posjeti traju od Uskrsa pa do Svih Svetih i to od 9.00 pa do 17.00 sati.

Piše: fra Dražan Tadić

Još su stari Latini vjerovali u uzrečicu: "U zdravom tijelu, zdrav duh!". Tako i mi novaci, uz molitvu i studij, svoje slobodno vrijeme smo provodili u igranju nogometa, odbojke, badmintona, balota, stolnog tenisa, a u ljetnom periodu smo odlazili i na kupanje. Kroz sportske aktivnosti novaci su dobili priliku istrčati se, izmoriti, nasmijati se, razljutiti i družiti se. Tu se čovjek uči strpljivosti - posebno ako gubi; uči se dijeliti radost, ljutnju i žalosti; ukratko, uči se suživotu s drugima što je u zajednici jako važno! Također kroz igru smo imali priliku upoznati sebe, uvidjeti svoje vrline i mane. Uz dosad navedene oblike rekreacije novaci su više puta odlazili sa mešтром i domešтром u "šetnju". Tako smo nekoliko puta posjetili Roški slap i Skradinski Buk, a također smo obilazili stare putove do sela Dubravice i Rupe. Znamo da se sveti Franjo divio Bogu u svemu, u životinjama i cvijeću, u pjevu ptica i šumu vjetra, u vodi i kamenju, a tako smo i mi bili zadivljeni Božjom kreativnosti u oblikovanju stijena, veličanstvenim slapovima i zelenim biljkama. Kroz zajedničko druženje, priču, smijeh i pjesmu hvalili smo i zahvaljivali Boga na svim tim ljepotama, te smo zajedno sa sv. Franjom klicali: **"Hvaljen budi, Gospodine moj, sa svim stvorenjima svojim (...)"**; **Hvalite i blagoslivljajte Gospodina moga, zahvaljujte njemu, služite njemu svi u poniznosti velikoj!**

VISOVAC – DRNIŠ

Proslava svetkovine sv. Franje

Od 25. rujna do 3. listopada, novaci na Visovcu, u prisustvu meštra fra Jure J. Šimunovića i domeštra fra Stojana Damjanovića, molili su kronicu te, u sklopu Večernje molitve, imali kratko razmatranje o Franjinim *Opomenama*. Nakon devetodnevno *preludija*, u Drnišu je proslavljen Obred preminuća, a svetkovina sv. Franje proslavljena je na Visovcu.

SKRADIN

Proslava svetkovine sv. Jeronima

Svetkovina sv. Jeronima, zaštitnika Dalmacije, posebno je obilježena u župi Skradin. Euharistijsko slavlje s procesijom u 10.00 sati u župnoj Crkvi Porođenja Blažene Djevice Marije, predvodio je dr. fra Jure Jurić Šimunović, meštar visovačkih novaka koji su također nazočili, u sumisništvu s mjesnim župnikom don Gabrijelom Jagarinecem.

VISOVAC – RUPE

Priprava z Božić i svetkovina Kristova Rođenja

Od 15. do 23. prosinca 2012., novaci na Visovcu, u nazočnosti ostale braće, svaki su dan razmišljali o prigodnim božićnim temama, slavili misu te pjevali večernju molitvu. Da bi se što bolje pripremio za svetkovinu Kristova dolaska, održana je devetnica na Visovcu, a misa polnoćka održana je u crkvi sv. Ante u Rupama.

BANJEVCI

Duhovna obnova u župi sv. Nikole Tavelića

U sklopu duhovne obnove, koju je pokrenuo banjevački župnik fra Žarko Maretić, visovački novaci su zajedno sa domeštrom fra Stojanom Damjanovićem od 1. do 3. ožujka 2013. predvodili duhovno-meditativni program.

Posjet novaka centru za rehabilitaciju **ROMAN OBITELJ**

Novaci s Visovca, u pratnji domeštra fra Stojana Damjanovića, posjetili su 26. listopada 2012. u popodnevnom satima centar za rehabilitaciju „*Roman obitelj*“ u Bratiškovcima u skradinskom zaleđu. Centar skrbi o osobama s umjere-

NEVEST

Prikazanje Gospodinovo u hramu

Dana 2. veljače 2013. u Nevestu u crkvi Očišćenja BDM održano je euharistijsko slavlje povodom svetkovine Prikazanja Gospodinova, tj. Svijećnice. Euharistijsko slavlje predslavio je dr. fra Jure J. Šimunović, meštar visovačkih novaka, uz sumisništvo mjesnog župnika fra Mile Marovića. Na kraju misnog slavlja, župnik fra Mile Marović zahvalio je fra Juri što je predvodio misno slavlje. Također je zahvalio novacima što su ga uveličali, a župljanima je čestitao svetkovinu Prikazanja Gospodinova, nakon čega je uslijedio obred grlićanja.

nom i težom mentalnom retardacijom kroz sve vidove života. Danas 40-ak radnika skrbi o 100 korisnika. Pri dolasku, dočekalo nas je osoblje centra s nekolicinom štićenika. Štićenici centra su izveli recital povodom Dana kruha, a potom smo svi zajedno zapjevali prigodne pjesme. Nakon izmjene darova, druženje se prvotno nastavilo za stolom, a zatim u dvorištu gdje smo se svi zajedno slikali i otpjevali zajedno još nekoliko pjesama.

Oblačenje i zavjetovanje 6. srpnja 2013.

Habit su po prvi put obukla šestorica mladića: **Slaven Čeko** (Livno), **Filip Čogelja** (Kaštel Stari), **Matej Perić** (Vinjani), **Ivo Rastočić** (Metković), **Martin Romić** (Metković), **Josip Šabić** (Zmijavci). Također, na svetoj misi odmah poslije oblačenja uslijedio je čin prvih zavjeta devetorice prijašnjih novaka: fra Danija Marka Čule, fra Marka Đereka, fra Darija Sinkovića, fra Darija Stankovića, fra Tonija Šimunovića - Erpušine, fra Željke Štrbca, fra Dražana Tadića, fra Antonija Tokića i fra Stipana Vugdelije.

NOVICIJAT HUMAC

Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM

Povijest novicijata hercegovačkih franjevaca

Piše: fra Nikola Jurišić

Hercegovački franjevački novaci nisu baš uvijek novicijat provodili na Humcu. U ovom tekstu pratit ćemo odgojnu kuću novicijata od dolaska franjevaca u Hercegovinu, pa do današnjih dana. Već od preseljenja iz Kreševa, 19. svibnja 1844., prvi hercegovački novaci kratko vrijeme provode novicijat u jednom djelu župne kuće na Mostarskom Gracu, ali se nakon manje od mjesec dana sele na Čerigaj. Na Čerigaju je naš novicijat bio sve do preseljenja u novoizgrađeni samostan na Širokom Brijegu 13. listopada 1851. godine. Široki Brijeg se kao mjesto odgoja novaka koristio sve do 1876. kada novicijat biva preseljen na Humac. Tu je novicijat ostao bez prekida do 1941. Te je godine novicijat preseljen u novoizgrađeni samostan u Tomislavgradu. Godine 1943. opet je oblačenje bilo na Humcu, ali su novaci zadnja dva mjeseca

provela u župnoj kući u Veljacima jer je samostan, skupa s crkvom, bio bombardiran. Slijedeći naraštaj novaka obučen je 1946. skupa s novacima Bosne Srebrene u Kraljevoj Sutjesci.

Dva sljedeća naraštaja opet su obučena na Humcu, ali od 1951. do 1960. hercegovački novaci provode novicijat skupa s bosanskim novacima u samostanu u Kraljevoj Sutjesci jer su komunisti zabranili sve odgojne ustanove hercegovačkim fratriba u Hercegovini. Godine 1959. naša provincija broji 19 novaka (do tada najveći broj novaka), od kojih su njih desetorica provela novicijat u Kraljevoj Sutjesci, a devetorica su ga provela, jedan dio u Slanom, a zatim su u listopadu, potajno prešli na Humac i od tada, izuzev kratkog prekida početkom ovog tisućljeća, pa sve do danas novicijat naše zajednice je na Humcu.

Hercegovački fratri posebnom ljubavlju ljube mjesta stradanja naše braće, mjesta gdje je našoj braći presuđeno bez suda, a među njima osobito Široki Brijeg. Mi najmlađi se pak uvijek iznova nadahnjemo na primjeru i svjedočastvu naše pobijene braće.

Piše: fra Emanuel Letica

Uz život u novicijatu vežu se najčešće dvije riječi: kušnja i pokušati. Novak kao onaj koji je tek pristupio redu, ima zadaću vidjeti je li taj način života upravo onaj koji želi prihvatit kao svoj. Novak kuša živjeti franjevaštvo i tu već udariti temelje svojoj formaciji koja je trajan proces, ona se zbiva tijekom cijeloga života, ona je takva da je treba neprestano usavršavati i dograđivati. Kroz bolje upoznavanje i življenje svoje vjere, upoznavanje svoga reda, novaka se pobuđuje na rast i to u vidicima ljudskosti, kršćanstva i franjevaštva. Taj rast se događa pod vodstvom braće koje je odredila Provincija, tj. odgojitelja sa zborom odgojitelja u odgojnoj kući. Novicijat je prilika za preispitivanje vlastitih namjera, vlastita poziva, vlastite duhovnosti i potraga za vlastitim identitetom. Zatim slijedi preispitivanje sposobnosti za zajednički život, za vlastito predanje, za kontemplaciju i molitvu. Novak se upoznaje s poviješću reda, poviješću vlastite provincije, poviješću redovništva, sa zavjetima, liturgijom, duhovnošću, franjevačkim spisima, te pravilom reda, generalnim konstitucijama i statutima.

Novak treba biti otvoren evanđelju, poučljiv, sklon molitvi i kontemplaciji te radu. Vrijeme u novicijatu je raspoređeno kako se ne bi zanemario nijedan dio ljudskog života, naravno uvijek gledajući u smislu one rečenice sv. Franje: **“Ukoliko se to ne bi protivilo Pravilu ili savjesti.”** Naglasak je stavljen i na rad s ljudima, na dušobrižništvo. U tu se svrhu ide po raznim župama kako bi i njima predočili naše oduševljenje svetim Franjom, te kako bi im pokazali da su franjevci nazočni u našim krajevima. Isto tako u novicijatu imamo mjesečne duhovne obnove, koje se događaju u našim samostanima. Redovito prije svake duhovne obnove imamo i susret s postulantima i probu našeg zajedničkog zbora koji animira brojne događaje u provinciji. Također, mjesečno odlazimo u Međugorje. Molitva i rad su temeljne odrednice dnevnog reda u novicijatu. Bez toga dvoga život bi u novicijatu bio neshvatljiv. Molitva časoslova i razne pobožnosti bilo zajedničke, bilo osobne, novicijatska su svakodnevica. Isto je i s radom: intelektualni rad odnosi se na nastavu, a tjelesni na brigu o okolišu. Svakako, nađe se vremena za šport te bratsko i prijateljsko druženje.

Promocija duhovnih zvanja

Piše: fra Jozo Mandić

Dijeliti s drugima ljepotu i radost svoga poziva te svojim svjedočanstvom potaknuti i ohrabriti druge mladiće da se odazovu Božjem pozivu, bila je zadaća koju smo vrlo rado prihvatili. Zajedno s postulantima, njihovim mešтром fra Stankom Mabićem i promotorom duhovnih zvanja naše provincije fra Josipom Vlašićem, obilazili smo župe i dijelili iskustvo svoga poziva. Na poziv tamošnjih župnika, sa svojim mešтром fra Slavkom i gore spomenutom braćom, posjetili smo Ljubuški, Gradniče, Čerin, Bukovicu i Posušje.

Program je započinjao svetom misom koju bi predvodio fra Josip, a zbor postulanata i novaka, pod ravnanjem meštra fra Stanka, bi svojom pjesmom misno slavlje učinio ljepšim i svečanijim. Propovijed bi fra Josip iskoristio kao priliku da kaže nešto općenito o pozivu i mogućim problemima s kojima bi se, onaj kojemu je poziv upućen, mogao susresti. Po završetku mise, uslijedila bi naša svjedočanstva: jedan postulant i novak bi predstavili odgojnu ustanovu

u kojoj se nalaze, a druga dvojica bi svojim vlastitim iskustvom posvjedočila svoj poziv: od Njegova *Slijedi me*, do njihova, ili našeg, *Evo me*.

Ove smo godine vrata našeg novicijata otvorili i aspirantima, mladićima koji razmišljaju o fratarskom životu. Za njih je fra Josip Vlašić, u prostorima pri novicijatu, organizirao susret pod imenom Dođi i vidi. Ugostili smo dvadesetak momaka i s njima proveli tri dana. Pružena im je prilika upoznati život fratra iznutra. Dijelili smo vlastita iskustva, hranu, zajedno molili i igrali. U mnogima smo mogli primijetiti oduševljenost Franjom i franjevaštvom na što se i mi često trebamo vratiti, tako da je korist ovoga susreta bila obostrana.

Ako je vjerovati ljudima, njihovom smijehu, suzama i riječima, ostavili smo na njih jako lijep dojam. Mi smo svoje učinili. Ostaje nam samo moliti se za nova duhovna zvanja i nadati se da su i drugi prepoznali važnost molitve na tu nakanu, ali ponajviše da smo potakli nekoga da napravi korak naprijed u življenju svoga poziva.

Nakon oblačenja 15. srpnja 2012. u Posušju i provedene godine novicijata na Humcu položili smo svoje prve jednostavne zavjete u ruke o. provincijala fra Miljenka Šteke 7. srpnja 2013.

Podimo zajedno

(20 godina Frame u BiH i Hrvatskoj)

Piše: fra Antonio Musa

Vozim dobro poznatom cestom iz Mostara prema Ljubuškom. Poznajem svaki zavoj i svaku rupu na cesti. Vozim i razmišljam. U automobilu smo dvojica, ali većinu vremena šutimo. Slutim da i moje društvo razmišlja o istoj stvari kao i ja. Idemo na Humac. Ne može srce ne zaigrati kada se spomene to ime. Danas ostajemo samo kratko, ali za petnaestak dana obući ćemo habit, postati fratri i doći na Humac, početi svoj fratarski život.

Ali, zašto danas idemo na Humac? Idemo na proslavu 20 godina Frame u BiH. Ovaj vikend stotine framaša slavi svoju veliku obljetnicu. Idemo pjevati na misi u 11.00 sati zajedno s velikim framaškim zborom. Idemo na Humac i meni je drago da idemo.

Frama je pomalo neočekivano ušetala u moj život. Kada sam planirao nešto potpuno drugo i kada sam u svojoj glavi već bio osmislio svoj srednjoškolski život, dogodio se taj sudbonosni susret koji će me, pokazat će vrijeme, usmjeriti do susreta koji će odrediti cijeli moj život. Bio je to susret za koji držim da se nalazi u samim temeljima mojega franjevačkog poziva. Frama je obilježila moje srednjoškolske dane. Kroz vrijeme provedeno u Frami dogodilo se toliko toga lijepoga. Frama mi je omogućila da upoznam Franju, čovjeka sirotana koji je sve stvorenje nazivao braćom, čovjeka nebeske ljubavi, evanđeoske radosti, čovjeka boli i križa. Taj Franjo doveo me je do Onoga bez kojega sve ovo ne bi ni imalo smisla. Ja sam danas fratar. Želio bih to biti cijeloga života. Molim se

dobrome Bogu da mi dadne ustrajnosti na putu kojim sam krenuo.

Zašto ovo pišem? Jednostavno, želio bih i na ovaj način zahvaliti Gospodinu za milost 20. obljetnice Frame u našem narodu i zahvaliti Frami i svim onim ljudima u Frami koji su mi omogućili da budem ovo što jesam. Kada se osvrnem natrag i sjetim one vožnje s početka priče, sjetim se i one zahvalnosti koju sam osjećao dok sam gledao tolike framaše kako radosno svjedoče svoje životno određenje. I danas, kao fratar, ponosan sam na njih kada god vidim i čujem kako rade dobre i svete stvari. Znam da među njima, ali i drugim mladima, ima i onih u koje je Gospodin posijao jednu posebnu klicu, jednu osobitu milost. Znaite na što mislim. Neki će mi prigovoriti da nagovaram framašice i framaše za franjevaštvo u samostanu, kao časne sestre i fratri. Neka prigovaraju. Ovaj naš list, u kojem mi novaci – mladi fratri na početku svog redovničkog života, predstavljamo sebe, svoj život i ovo milosno vrijeme novicijata – otići će u sve krajeve Hrvatske, BiH i Slovenije. Uvjeren sam da među onima koji će ga uzeti i čitati postoje takvi koji će se zapitati: »Jesam li baš ja ta, ili taj, u kome se nalazi spomenuta klica?« Takvima poručujem: »Dođite, vidite, oduševite se i podimo zajedno!« Svima drugima poručujem isto to: »Podimo zajedno!« Baš kako kaže ona framaška himna. Gradimo svijet u duhu evanđelja i u duhu asiškoga svetca. Tako ćemo odgovoriti na onaj poziv kojim Crkva i svijet vape prema nama franjevcima!

Ispovijest

Ja vjerujem, Franjo,
Oče i brate moj,
da se ti ne srdiš
poradi mojih propusta
i da me ne osuđuješ
zbog mojih slabosti.

Znam i da,
unatoč svim pogrješkama mojim,
u meni gledaš dijete
i brata svojega,
što je na putu
na kojem treba tvoju pomoć

Jer, život je prilika,
satkana iz prilika,
koje mi se pružaju
i zovu me na milost.
iz trenutka u trenutak,
sve do susreta s Vječnošću.

IHS

ISUSU KRISTU
OTKUPITELU NAŠHOGA PEDA

U SVETI DNE
VSEGA SVETA
I NAŠE
PREDNE
ODNEVA
DNEVA
DNEVA
DNEVA
DNEVA
DNEVA

ISUSE!